

A stylized, folk-art style illustration of a town square. In the center, a bear and a person are dancing. The bear is brown with a white muzzle and chest, and the person is wearing a dark, patterned tunic and a tall, pointed hat. They are surrounded by colorful, geometric buildings and a large red semi-circular structure at the top. The overall style is reminiscent of traditional folk art or tapestry.

ČESLAVAS
JANČARSKIS

MEŠKIUKO NULĖPAUSIO

PASAKOS

Czesław Janczański
BAIKI MISIA USZATKA
Warszawa, „Nasza Księgarnia”, 1967

Vertė
ALFONSAS ŽINEVIČIUS

Iliustravo
ZBIGNEVAS RICHLICKIS

ČESLAVAS
JANČARSKIS

Lietuvių Kultūros Židinio New Yorko
ANTANO MACEIKOS Vardo
BIBLIOTEKA
Skyrius 823
Nr. 5758

MEŠKIUKO NULĖPAUSIO PASAKOS

VILNIUS

1970

Meškiukas
Nulėpaušis
ieško
šilto
kampelio

Meškiukas Nulėpaušis ilgai keliavo po pasaulį, aplankė miestus ir kaimus, laukus, miškus ir pievas ir turėjo daug nuotykių. Tose kelionėse Meškiuką visur lydėjo šaunusis Juokdarys Bimbambomas.

— Jau truputį pavargau,— kartą pasakė Meškiukas ištikimajam Juokdariui,— norėčiau susirasti šiltą kampelį ir pailsėti po visų darbų.

Bimbambomas nubėgo pas asiliuką Filipaną.

— Asiliuk,— sušuko,— Meškiukas Nulėpaušis ieško šilto kampelio, nori pailsėti po savo kelionių.

Asiliukas susimąstė.

— Pasitarsiu su kiškiuku Šokliuku. Jis geriausiai žino apylinkę.

Kiškiukas už tvoros skabė žolę.

— Žinau tokį šiltą kampelį,— cyptelėjo kiškiukas, kramsnodamas žalius lapelius.— Pamiškėje stovi Eigulio trobelė, nuvesiu jus tenai.

Asiliukas Filipanas įsikinkė į daržininko vežimėlį, Meškiukas su Juokdariu patogiai atsisėdo ant pasostės, o kiškiukas Šokliukas sukomandavo:

— Paskui mane, Filipanai!

Ratai nuriedėjo per minkštą, geltoną smėlį. Buvo tylu, tik tai vėjas šiureno pakelės medžių lapus, kartais prazvimbdavo koks vabzdys. Toli pievoje stypsojo gandrai Ilgakojis. Jis pamatė Meškiuką ir sukleketavo:

— Sudie, Nulėpausi! Tavo garbei šiandien visoms varlėms dovanaju gyvybę.

Tuoj pat kūdrose drąsiai sukvaksėjo varlės.

Štai ir Eigulio trobelė!

Asiliukas paspartino žingsnį. Palei trobelę tekėjo upeliukas, prie jo augo kuplūs gluosniai. Kai vežimėlis sustojo ties vartais, žvirbliai, maloniai čirškėdami, pasveikino svečius, pabudo šuo Sargis ir ėmė loti.

— Aš jau spruksiu,— pasakė Šokliukas,— geriau su tuo Sargiu nesusitikti. Vieną kartą jis buvo užpuolęs mano dėdę.

Ir kiškiukas nuskuodė į mišką. Iš trobelės išbėgo vaikai — Birutė ir Valius. Abu iš karto pažino Nulėpausį ir Bimbambomą.

— Sveikas, mylimas Meškiuk! Sveikas, Juokdary! — šaukė jie.— Kaip gerai, kad atvažiavote. Ar ilgai pas mus pabūssite?

Nulėpausis nušoko nuo sėdynės ir pasisveikino su vaikais.

— Jeigu norite, tai galime svečiuotis labai ilgai. Trisdešimt pasakų, o gal ir ilgiau.

Vaikai nesuprato, ką reiškia „trisdešimt pasakų“, bet Meškiuko neklausinėjo. Juk nedera svečią klausinėti tokių dalykų.

Meškiukas padavė Sargiui letenėlę ir piktai į jį pasižiūrėjo:

— Ar tiesa, kad tu buvai užpuolęs kiškiuko Šokliuko dėdę?

— Netiesa,— atšovė Sargis.— Su vyresniais aš visada mandagus.

— Na, gerai,— nusišypsojo Meškiukas,— tikriausiai kas nors tave negražiai apkalbėjo. Reikės tai pasakyti kiškiukui.

Vaikai nuvedė Filipaną į tvartą ir pastatė prie pilnų ėdžių, o Nulėpausį su Juokdariu pakvietė į kambarį.

Pirmoji
Meškiuko
Nulėpausio
pasaka

Meškiukas Nulėpausis apsižvalgė kambaryje.

— Čia pas jus labai jauku,— pasakė jis vaikams.

Kampe stovėjo patogūs foteliukai, židinyje mirkčiojo žarijos. Ant sienų kabėjo elnio ragai ir linksmi spalvoti paveikslėliai, o virš židinio iš portretėlio šypsojosi Nulėpausis.

Meškiukas labai susijaudino, pamatęs, kad jam reiškiamą tokia meilė, pasižiūrėjo į savo portretėlį ir sumurmėjo:

— Pabūsiu pas jus tiek laiko, kiek prisiminsiu pasakų.

— Gyvenk pas mus visą laiką! — paprašė vaikai.

Birutė, Valius, Meškiukas ir Juokdarys susėdo į foteliukus. Sargis atsitūpė ant grindų prie židinio.

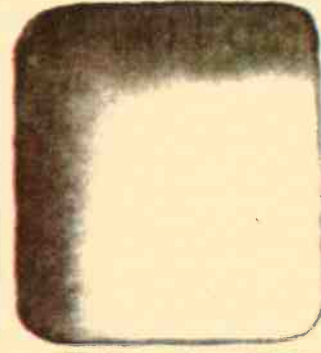
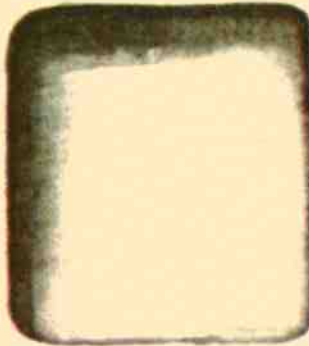
Valandėlę viešpatavo tylą. Visi galvojo tą patį:

„Ši vieta labai tinka sekti pasakoms.“

Pirmas prabilo Meškiukas ir garsiai pasakė tai, ką visi galvojo:

— Čia galėsime sekti pasakas ir jų klausytis. Aš moku daug visokių pasakų. Kur aš jų išmokau? Tuoju pasakysiu, ir tai bus mano pirmoji pasaka.

Vaikai sukluso, Bimbambomas ir Sargis liovėsi sukinėtis, o Meškiukas pradėjo pasakoti:

— Kadaisė, labai seniai, aš gyvenau žaislų parduotuvėje. Tai buvo didelė parduotuvė su neoninėmis raidėmis virš durų. Toje parduotuvėje ant lentynų stovėjo nesuskaitoma daugybė žaislų: lėlių, juokdarių, kaladėlių, prisukamų automobiliukų, sviedinių, barškučių, pliušinių ir guminių žvėrelių. Neįmanoma visko išvardinti. Visą vieną lentyną užėmė meškiukai. Tarp jų buvau ir aš. Į parduotuvę ateidavo tėvai su vaikais, kartais vieni ir pirkdavo vaikams žaislų. Daug meškiukų iškeliavo iš parduotuvės, bet manęs niekas nepastebėjo, nes stovėjau kamputyje. Liūdėjau, galvodamas, kad kiti meškiukai jau turi savo mažuosius šeiminkus, o aš ne. Iš sielvarto man net ausytė nulėjo. „Tegu jau bus nulėpusi,— guodžiausi, galvodamas apie savo ausytę,— dabar, kai įlėks pro vieną ausytę pasaka, tai jau nebeišlėks, nes kita, nulėpusi, ją sulaikys.“

— O kas ten sekė pasakas? — pertraukė Meškiuką Valius.

— Ten girdėjau daug pasakų. Žaislai nuobodžiaudavo, ypač naktį. Kad būtų linksmiau, jie sekdavo vienas kitam pasakas, kokias kas žinojo. Prisiklausiau tų pasakų ir iki šiol laikau po nulėpusia ausyte. Visokių ten buvo pasakų — senų ir naujų, pasakų apie žmones, apie žvėrelius ir apie medžius, o taip pat pasakų apie nykštukus...

Meškiukas truputį susimąstė. Tada prabilo Birutė:

— O kaipgi tu, Nulėpausi, pagaliau išėjai iš tos parduotuvės?

— O, čia tai buvo nuotykis. Ant meškiukų lentynos pardavėja paliko skėtį, gražų, su raudonomis gėlėmis. Skėtis man labai patiko. Ėmiau jį ir išskleidžiau, o paskui įsikibau letenėlėmis ir kaip parašiotu nusileidau nuo lentynos. Užsimiršęs tą skėtį pasiėmiau sau. Pamatęs, kad parduotuvės durys pra-

viros, išėjau į gatvę. Ten susitikau su vaikais, ir nuo tada prasidėjo mano kelionės ir nuotykių.

— Ir nuo tada tapai mažų vaikų draugu, Meškiuku Nulėpausiu.

— Taip,— nusišypsojo Meškiukas.— O dabar esu jūsų svečias ir prieš miegą seksiu jums pasakas prie židinio. Pirmąją pasaką pasekiau apie save patį.

Juokdarys Bimbambomas pakraipė galvą:

— Visų pirma, Meškiuk, čia buvo ne pasaka, o tikras atsitikimas.

Nulėpausis šyptelėjo.

— Kartais tikras atsitikimas irgi būna panašus į pasaką. O kiekvienoje pasakoje visuomet yra truputis tiesos. Patys pamatysite, kada klausysitės mano pasakų.

Juokdario Bimbambomo dainelė

— Pasakyk mums, Juokdary, kada tu susipažinai su Meškiuku Nulėpausiu ir kaip su juo taip susidraugavai?

— O, tai buvo seniai,— prisiminęs nusišypsojo Bimbambomas.— Tada aš dar buvau keliaujančio cirko artistas. Vakaris išeidavau į areną, grodavau gitara, dainuodavau. Arena būdavo išbarstyta auksiniu smėliu, ryškiai nušviesta prožektorių. Po kiekvienos mano dainelės publika taip smarkiai plodavo, kad net kilodavosi palapinės drobė, tarsi būtų pūtės vėjas.

— Gaila, kad mes tavęs negirdėjome...— atsiduso Birutė.

— Vieną dieną,— pasakojo toliau Juokdarys,— parke ant suoliuko padėjau gitarą. kažkas mane pašaukė, ir aš išėjau iš parko. Vakare, prieš pat vaidinimą, sugrižau instrumento. Gitara gulėjo savo vietoje. Kai norėjau ją pakelti, kažkas viduje sušlamėjo, sucypsėjo. Pažvelgiau į skylę pro stygas ir nustebau: gitaroje paukščiai buvo susikrovę lizdą, patelė į jį padėjo melsvų kiaušinėlių ir perėjo. Supykau ir jau norėjau neprašytus įnamius išmesti lauk.

Pakėliau gitarą ir... staiga kažkieno letenėlė man stipriai spustelėjo petį. Už manęs stovėjo Meškiukas Nulėpausis.

— Drauguži,— pasakė jis,— neskriausk paukščių, neardyk jų namelio.

— Bet juk čia mano gitara,— užginčijau aš,— šiandien man reikia su ja groti arenoje.

— Aš suprantu, kad tau bėda,— vėl sumurmėjo Meškiukas,— bet vis tiek neleisiu išmesti lizdo iš gitaros. Paukščiai tavimi pasitikėjo, tu gali tiktai didžiuotis.

Nusileidau Meškiukui ir paskui nesigailėjau. Cirke dainuoti nustojau. Užtat mudu abu su Nulėpausiu prižiūrėjome ir sergėjome gitaroje įsikūrusius įnamius. Po kurio laiko iš kiaušinėlių išsiritu paukščiukai, jų buvo net penketas. Padėjome tėvams penėti vaikus, žiūrėjome, kaip juos moko skraidyti ir giedoti. Oi, kaip gražiai giedojo jaunikiukai! Niekada negirdėjau gražiau giedant — gal todėl, kad paukšteliai buvo išsiritę gitaroje, muzikos instrumente...

Paukščiukai apsiplunksnavo, užaugo, išmoko skraidyti ir susirasti maisto, o paskui išskrido iš gitaros.

Per tą laiką spėjau susidraugauti su geruoju Nulėpausiu. Mečiau darbą keliaujančiame cirke ir kartu su Meškiuku leidausi ieškoti nuotykių. Nuo to laiko mudu visada kartu.

Vaikai padėjo Juokdariui už pasakojimą, o Zitutė paprašė:

— Padainuok mums vieną savo dainelę.

— Mielai! — Juokdarys nusikabino nuo sienos gitarą ir užgavo stygas.

— Padainuosiu jums dainelę „Apie paukščiukus, kurie gyveno gitaroje“:

Turėjo berniukas gitarą,
Ji buvo skambi ir puiki,
Bet šiandien ja groti negali:
Joj tupi paukščiukai penki.

Atskrido paukščiukų mamyte
Ir davė komandą snapu:
— Jau auksina žemę saulytė,—
Iš lizdo, vaikai, be kalbų!

Vėl paėmė vaikas gitarą,
Suvirpino pirštais — din, din!
Paukščiukai sučiulbo:
— Kaip gera
Plasnoti ir kilti aukštyn!

Gluosniai

— Žiūrėkite pro langą, kokie ten gluosniai,— pasakė Meškiukas vaikams.

Vaikai priplojo prie lango nosis: nutvieksti raudono saulėlydžio, prie upelio dunksojo juodi garbanoti gluosniai. Jie atrodė labai paslaptingi.

— Apie tuos medžius yra pasaka,— šyptelėjo Nulėpausis, žiūrėdamas į susidomėjusius klausytojus.— Aš jums ją paseksiu.

Seniai seniai pas vieną labai piktą šeimininkę dirbo našlaitė, vardu Marytė. Nuo ryto iki vakaro ji ganė žąsis prie upelio. Mergytė buvo silpna ir ligota, per karščius ją kamuodavo saulė, rudenį merkdavo šaltas lietus. Nebuvo ten jokio medžio pasislėpti nuo lietaus ar saulės.

Vieną dieną piemenaitė pamatė seną moterį, kuri lankstydamosi kažko ieškojo žolėje. Marytė nubėgo pas ją. Senelė pasakė:

— Padėk man, vaikuti, surasti lazdelę, kurią pamečiau prie upelio. Be lazdelės man sunku vaikščioti, nes jau esu labai sena.

Marytė greitai surado pražuvėlę.

Tada senelė atsisėdo ant žolės ir paklausė:

— Kodėl tu tokia liūdna ir išbalusi?

Mergytė viską pasipasakojo: kad nuo aušros iki sutemos gano žąsis, kad jai nuo vasaros karščių dažnai skauda galvą, kad šąla lietingomis rudens dienomis.

Žąsys tyliai gageno, skabydamos žolę, o senelė atidžiai klausėsi pasakojimo.

Marytė valandėlę užmerkė akis. O kai atsimerkė, senosios moters jau nebebuvo.

„Gal užsnūdau, ir man viskas prisisapnavo? — pagalvojo mergaitė.— Bet ne, juk lazdelė giliai įsmeigta į žemę!“

Po poros dienų lazdelė išleido lapus. O vėliau iš jos išaugo puikus medis, kuris vasarą teikė malonų pavėsį, o rudenį slėpė nuo lietaus. Tas medis buvo gluosnis.

Dabar našlaitės nebekamavo kaitra, nešaldė lietus.

Pamėginkite pavasarį įsmeigti į žemę gluosnio šaką,— baigė pasaką Nulėpausis,— pamatysite, kaip ji sužaliuos.

Apie gerą sūnelį

Labai seniai viename kaime gyveno berniukas, vardu Virgutis. Sunkiai susirgo jo mama. Virgutis labai mylėjo savo mamą. Senas daktaras pasakė, kad vienintelis vaistas, kuris gali sugrąžinti ligonei sveikatą, yra gyvybės vanduo, o to gyvybės vandens galima pasisemti šaltinėlyje ant Stiklo Kalno — už kalnų, už miškų.

Virgutis pasiėmė ąsotėlį ir leidosi į tolimą kelionę. Ėjo pro didelį ežerą. Prie kranto tinkle daužėsi didžiulis šamas.

— Pakliuvau į tinklą,— skundėsi jis,— kas mane išlaisvins.

Virgūtis vienas du išpainiojo iš tinklo šamą ir nuėjo toliau.

Pievos pakraštyje susitiko kiškutį sužeistą kojele. Atplėšė gabalėlį baltų marškinių, aprišo kiškučiui kojele, dar paglostė aplėpausiui galvą ir nuėjo toliau.

Miške išgirdo kažką šlamant ir pamatė žabanguose erelį. Priėjo ir išpainiojo paukštį. Erelis pakilo lig debesų, o Virgūtis nuėjo toliau.

Keliavo dieną ir naktį, kol priėjo plačią upę, per kurią nebuvo tilto. Iš vandens žvilgtelėjo šamas.

— Nenusimink,— pasakė,— aš tave perkelsiu į kitą krantą.

Berniukas atsisėdo ant žuvies nugaros ir perplaukė upę. Nuo kito kranto jau buvo matyti tolumoje aukštas Stiklo Kalnas. Prie jo reikėjo eiti per šlapią pievą ir durpyną. Virgūtis nusiminė: tikslas taip arti, bet kaipgi perbristi pelkę?

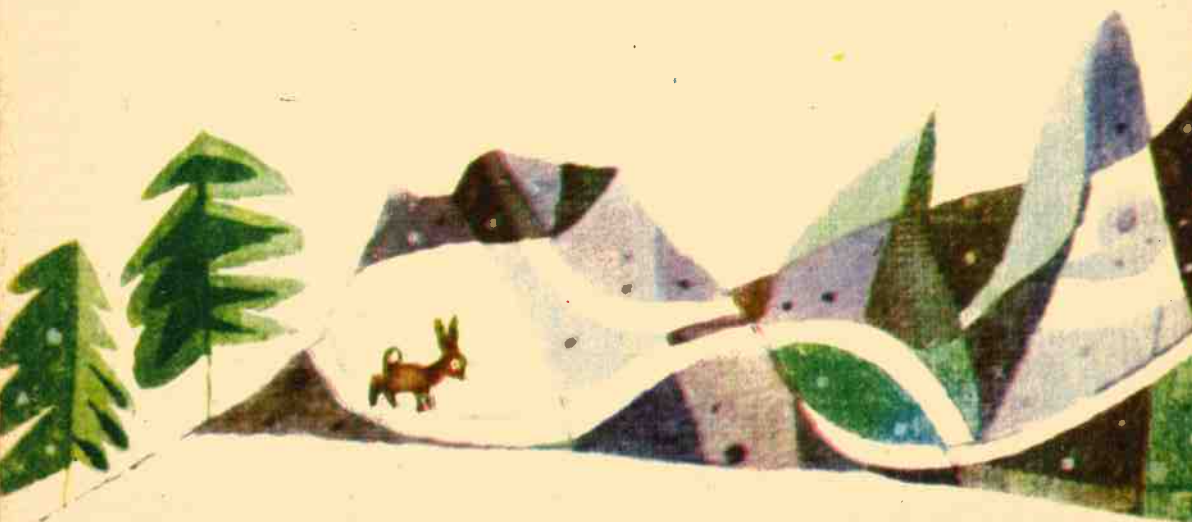
Tada atstriksėjo kiškutis.

— Sėskis man ant nugaros,— pasakė jis.

Kiškutis, šokuodamas nuo kupsto ant kupsto, nunešė Virgūtį prie pat Stiklo Kalno.

Stiklo Kalnas buvo slidus ir status. Virgūtis bandė kopti į jį, bet negalėjo pažengti nė vieno žingsnio. Atsisėdo ant akmens ir pravirko.

Tada pasirodė erelis.

— Duok man ąsotėlį, Virgutį, atnešiu tau gyvybės vandens,— pasakė jis.

Nuskrido erelis prie šaltinėlio, kuris buvo Stiklo Kalno viršūnėje, ir po valandėlės atnešė indą, pilną šalto tyro vandens.

Pareiti atgal Virgučiui vėl padėjo kiškutis ir šamas. Sugrįžęs namo, berniukas davė ligonei išgerti gyvybės vandens. Mama atsikėlė iš lovos sveikut sveikutėlė ir stipriai stipriai pabučiavo sūnelį.

Varna, kiškučiai ir šaltis

Paklauskite pasakos apie varną ir du kiškučius.

Tupėjo gluosnyje varna ir galvojo: „Kaip čia be vargo užsidirbus porą skatikų?“

— Jau žinau! — kranktelėjo.— Atsitūpsiu prie lieptelio. Jei kas norės pereiti į kitą pusę, turės man užmokėti tris skatikus...

Plast paplast varna iš gluosnio, atsitūpė prie lieptelio ir laukia.

Kaip tik tuo laiku po gluosniu atsisėdo žilas senelis Šaltis, kuris atkeliavo iš Tolimos Šiaurės. Sėdi Šaltis po gluosniu ir papsi pypkę.

— Labai įdomu,— sumurmėjo Šaltis,— ko ta varna ten laukia prie upelio?

Nuo kalnelio atšokavo du kiškiai. Norėjo perbėgti lieptelį ir sprukti į mišką. Varna juos sulaikė:

Per lieptelį
Jeigu bėgsit,
Skatikus man
Tris mokėsit!

— Bet mes neturime nė skatiko...— nusiminė kiškučiai.—
Mums būtinai reikia į mišką, nes čia mus tuojau suras šuo.

— Negalima,— kranktelėjo varna,— kas neturi pinigų, te-
gul pasilieka toje pūsėje, kur stovi.

Pamėgino kiškučiai peršokti upelį, bet šis buvo per platus.

Tada Šaltis užgesino pypkę ir greit sušaldė upelyje vandenį.
Kiškučiai ledu perbėgo į kitą krantą. Varna supyko ir nuskrido.
Gal kur kitur ieškos lengvo uždarbio?

Balerina ir Kaminkrėtys

Vienuose namuose buvo graži eglutė. Ant jos šakelių degė žvakutės, tiktai ne elektrinės, o paprastos, vaškinės. Visokiomis spalvomis žėrėjo stikliniai kamuoliukai ir stiklinių žuvelių žvynai. Eglutės viršūnėje suposi grakšti Balerina su rožine suknete, o netoli jos sėdėjo Kaminkrėtys su juodu cilindru ant galvos ir šluota dešinėje rankoje.

— Balerina,— dūsavo Kaminkrėtys,— kodėl nenori pažvelgti į mane, kodėl nenori su manimi pasikalbėti?

Balerina išdidžiai rietė nosį ir grėžėsi nuo Kaminkrėčio.

Kaminkrėtys dūsavo toliau.

— Tavo gražūs auksiniai plaukai ir suknutė su puikiomis klostėmis, o aš esu juodas ir išsitepęs. Tu tikriausiai mane niekini...

Balerina dar labiau užrietė savo dailią nosytę. Staiga atsitiko baisus dalykas: nuo bebaigiančios degti žvakutės užsiliepsnojo eglės spygliai, ir ugnis per šakeles nubėgo į eglutės viršūnę, kur suposi rožinė Balerina...

— Gelbėkite! — sušuko išdidžioji popierinė lėlytė.

Kaminkrėtys vienu šuoliu atsidūrė prie ugnies. Ugnis jau lyžčiojo popierinę suknelę.

— Gelbékite!

Dar teberūko melsvi dūmai ir kvepėjo sudegusiais spygliais. Balerina nukabino savo išdidžią nosytę, žvilgtelėjo į Kaminkrėtį ir sušnabždėjo:

— Dėkoju tau, Kaminkrėty, kad išgelbėjai man gyvybę!

Šaunusis juodas berniukas pasitaisė cilindrą, kuris buvo pakryęs ant šono, ir nukratė nuo šluotos pelenus. Jis jau ne dūsavo, o labai džiaugsmingai šypsojosi.

Kaminkrėtys ėmė darbuotis šluota, tik pasipylė žiežirbos, ir ugnis užgeso.

Meškiukas Nulėpaušis baigė sekti pasaką. Birutė pasakė:

— Jeigu ant tos eglutės būtų degusios elektrinės žvakutės, tokios, kaip mūsų, tai nebūtų buvę ir pasakos...

— Tada gal būtų buvusi kitokia pasaka, elektrinė,— pertraukė ją Valius.

Apie Sąžiningą Lapiuką

Visi sako, kad lapė gudri. Yra netgi toks priežodis: „Gudrus kaip lapė.“ Vis dėlto ne kiekviena lapė esti gudri. Kartą buvo toks lapiukas, kuris nežinojo jokių gudrybių. Nieko neapgaujinėjo ir neapsimetinėjo esąs geresnis, negu iš tiesų. Geras ir sąžiningas buvo tas lapiukas. Bet juo vis tiek niekas netikėjo. Kas tik iš tolo pamatydavo jo rudą uodegą, tuojau šaukdavo:

— O, gudruolis ateina!

— Gudruoli,— sučirškė šarka nuo lazdyno šakos,— nenuleisk taip kukliai akių, neapsimetinėk, kad nematai to jauno kiškučio už kadagio! Jau taikaisi, kaip jį užpulti.

Nugirdęs perspėjimą, kiškutis spruko į mišką. O Sąžiningas Lapiukas liūdnai pažvelgė į šarką, pakraipė galvą ir priekaištingai tarė:

— Prisiekiu, aš tikrai nemačiau to kiškučio už kadagio. Jeigu ir būčiau matęs ir norėjęs užpulti, tai pirmiausia būčiau sušukęs: „Bėk, kiškuti, aš tave vysiu!“ Nemoku būti gudruolis, nes esu Sąžiningas Lapiukas.

Per mišką krypavo žąsis. Ji nebuvo labai protinga. Argi protinga žąsis viena vaikšto miške? Ėmė ir susitiko Sąžiningą Lapiuką. Visa tik sudrebėjo išsigandusi.

— Parodyk man kelią į kaimą už miško. Einu ten aplankyti tetos.

„Oho, kokia drąsi žąsis — nesi-bijo Lapino! — pagalvojo Lapiukas.— Galėčiau jai parodyti kelią tiesiai į savo olą. Bet aš taip nepadarysiu.“

Sąžiningas Lapiukas teisingai parodė žąsiai kelią. Žąsis nuėjo tiesiai į kaimą už miško, susirado ten savo tetą ir jai papasakojo apie susitikimą su lapinu.

— Tai negirdėta! — sugageno teta.— Lapinas parodė žąsiai kelią ir neišpešė nė vienos plunksnelės! Tikriausiai čia kokia didesnė gudrybė. Jau žinau! Lapės nusprendė kurį laiką dėtis nekaltos, nori suvilioti į mišką daugiau žąsų, o paskui visas sumedžioti. Netikiu lapių pasakomis. Dabar jokių būdu tavęs neišleisiu namo!

Tas kalbas nugirdo šarka. Pasitaikius pirmai progai, viską pasakė Sąžiningam Lapiukui.

„Negana to, kad kepsnį pražiopsojau,— liūdnai pagalvojo Lapiukas,— mane dar apkalbinėja. O gal tikrai neverta būti Sąžiningu Lapiuku ir sakyti tiesą, kaip kad aš žąsiai, kurią susitikau kelyje? Gal būtų geriausia tapus tikru gudruoliu?“

Nespėjo Lapiukas išsiaiškinti šio klausimo, kai staiga už kadagio pamatė kiškutį.

— Bėk, kiškuti,— sušuko jis,— aš tave vysi!

Kiškutis spruko į krūmus. Lapiukas nubėgo paskui jį.

Šarka tik dabar patikėjo, kad Sąžiningas Lapiukas iš tikrųjų negudruolis.

Baltas oželis

Turėjo senutė oželį. Tas oželis buvo gražus, baltas kaip pienas. Kartą jis pievoje pamatė varlytę ir sumekeno:

— Kokia tu graži, žalia...

Paskui pamatė pušyje voveraitę:

— Kokie puikūs tavo kailinėliai, rusvi kaip ugnis...

Galiausiai pakelėje susitiko kielę:

— Oi, kaip man patinka tavo geltonos plunksnelės!

Ir oželis ėmė galvoti:

„Nusibodo būti baltam kaip pienas. Norėčiau būti margas, toks, kaip varlytė, voveraitė ir kielė. Jau žinau, ką reikia daryti!“

Oželis ėmė ir persivertė kūliais žolėje. O paskui pradėjo vartaliotis po visą pievą. Kai atsistojo, ant jo kailiuko nebuvo nė vieno balto plaukelio.

Parbėgo oželis namo. Senutė, pamačiusi savo numylėtinį, susigriebė už galvos.

— Kas tau atsitiko, oželi?

— Aš dabar margas! — pasigyre oželis.

— Tu ne margas, o nešvarus. Visi dabar iš tavęs juoksis. Oželis nusiminė:

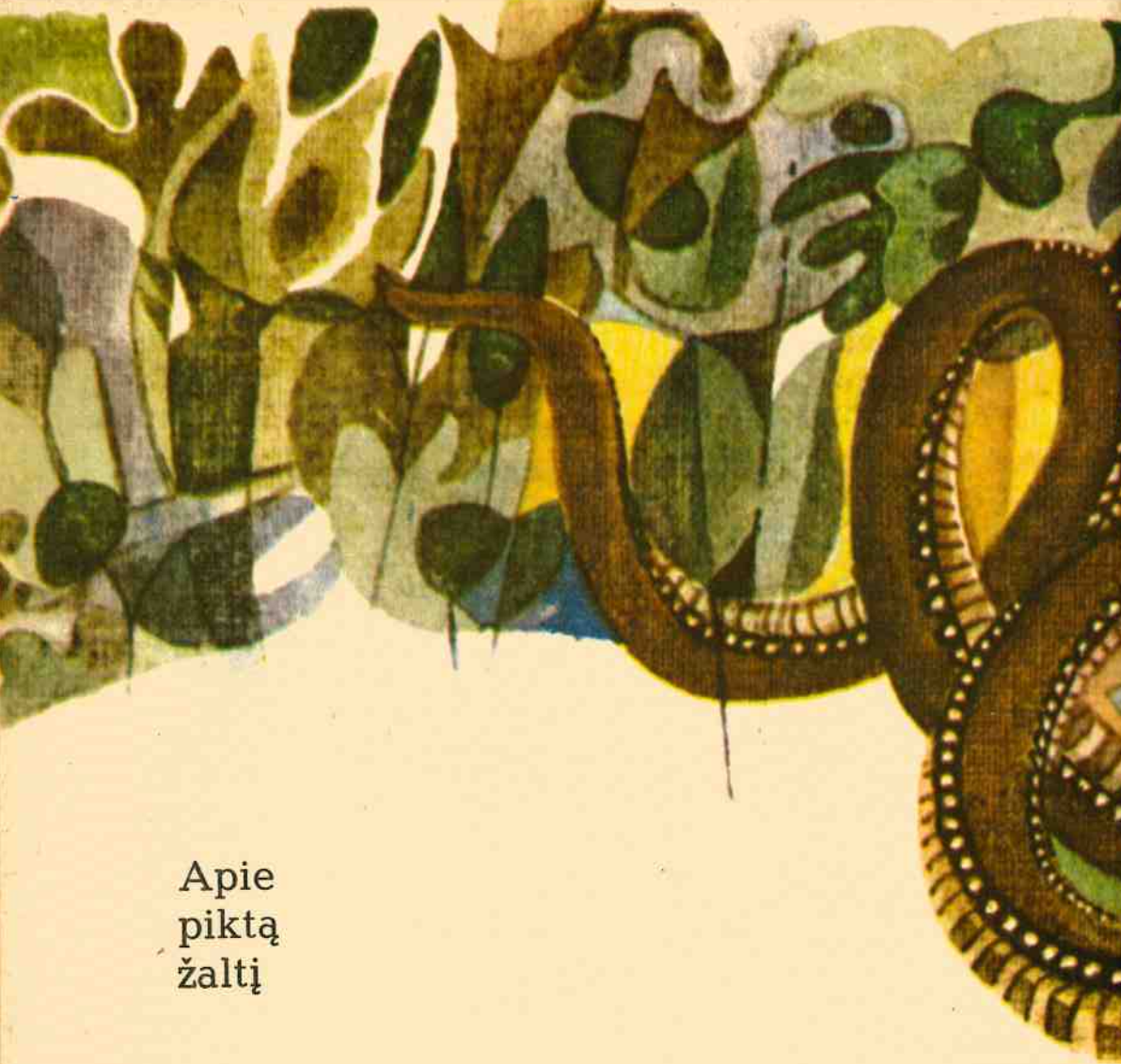
— Ar aš taip ir liksiu nešvarus?

Neprotingą ožį senutė ilgai šveitė šepėčiu ir muilu. Paskui saulė išdžiovino oželį. Jis vėl pasidarė baltas kaip pienas.

Dabar oželis, kai tik pamato varlytę, voveraitę ir kielę, prisimena visus nutikimus ir galvoja:

„Aš ne margas, bet užtat švarus kaip niekas.“

Apie piktą žaltį

Gyveno miške žaltys. Niekas jo nemylėjo, nes tas žaltys visus skriaudė. Nepraleisdavo netgi paslaugiųjų nykštukų, nutraukdavo jiems nuo galvos raudonas kepuraites ir paslėpdavo tankioje žolėje. Kai kada atsiguldavo skruzdėms skersai tako,

ir skruzdėlytės turėdavo ropoti per jo nugarą. O toks žaltys skruzdėlytėms — tai aukštas kalnas!

Kartais jis apsimesdavo nuodinga gyvate ir imdavo vaikyti išsigandusią auką — pelę, driežą arba varlę. Vejo davo tol, kol

ta iš nuovargio netekdavo jėgų. Paskui atsiguldavo šalia ir, daužydamas uodega į smėlį, juokdavosi. Visiems nusibodo žalčio išdaigos.

Kaip jį nubausti?

— Aš tai padarysiu! — pasakė nykštukas Vikruolis. Palaukė, kada žaltys pailsėjęs atsigulė šildytis prieš saulę, priėjo prie jo ir pasakė:

— Tu manęs nesugausi.

— Kaip mat sugausiu,— nusijuokė žaltys ir ėmė vytis nykštuką.

Vikruolis lakstė kaip žaibas, greičiau, negu kiškis. Į kairę, į dešinę, šokinėjo per žaltį, prasmukdavo po juo. Staiga žaltys kyštelėjo galvą į kilpą, kuri buvo susirezgusi iš jo ilgo kūno, ir užsimezgė mazgu.

Jis jau nebegalėjo vytis nykštuko. Suvaitojo iš išgąščio ir nuolankiai pažvelgė į Vikruolį.

O nykštukas pasakė:

— Jeigu prižadi daugiau nieko neskriausti, tai atnarp-liosiu.

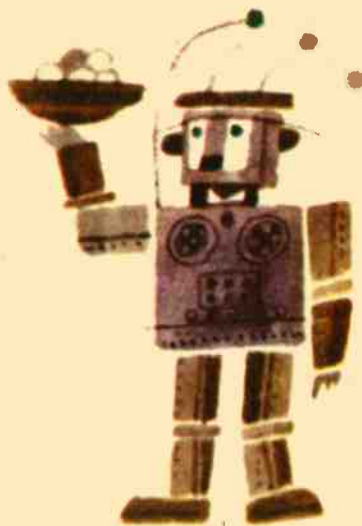
Žaltys pasižadėjo.

Vikruolis vėl ėmė bėgioti apie žaltį, landžioti pro apačią ir šokinėti per jį. Mazgas atsirišo.

Žaltys turėjo laikytis duoto žodžio, nes jau tokia tvarka, ir ne vien tiktai miške.

Robotas

— Dabar jums paseksiu pasaką apie vieną Robotą,— pasisiūlė klausytojams Meškiukas Nulėpausis.

— O kas tas Robotas? — susidomėjo vaikai. Meškiukas nusišypsojo.

— Tai toks elektrinis žmogiukas, kuris padeda žmonėms dirbti.

— Niekada nemačiau elektrinio žmogiuko,— nusistebėjo Valius.

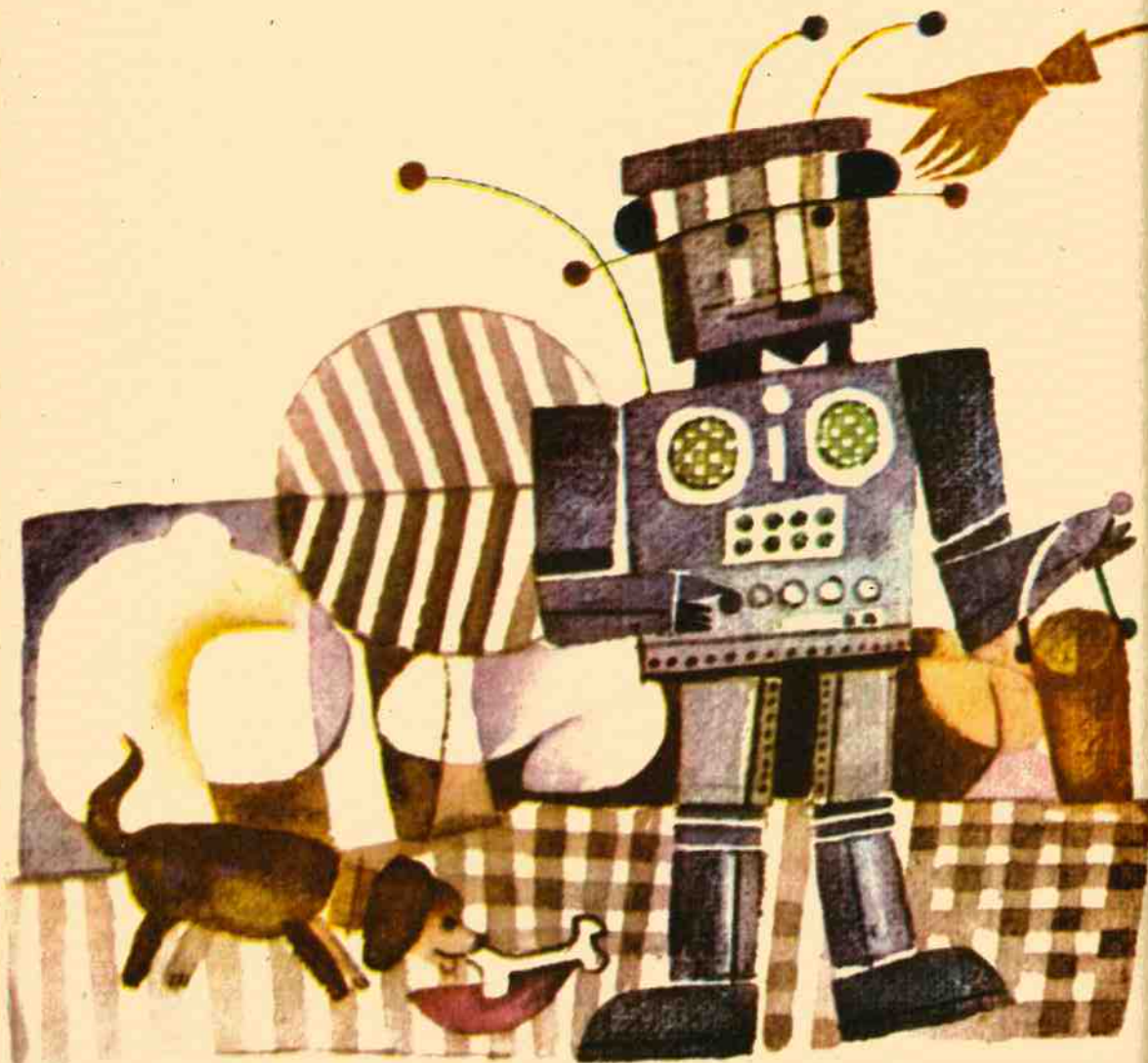
— Aš irgi,— pasakė Meškiukas,— bet čia juk pasaka. Gal kada nors robotų bus iš tikrųjų.

Taigi vienuose namuose dirbo toks elektrinis berniukas. Dirbo viską: tvarkė butą ir vaškavo grindis, plovė indus ir dulkino kilimus, parnešdavo iš parduotuvės pirkinius ir išmesdavo šiukšles, įjungdavo televizorių, padavinėjo į stalą ir taip toliau, ir taip toliau...

Reikėdavo tiktai paspausti atitinkamus mygtukus, kurių Robotas turėjo daugybę, ir jis puikiausiai atlikdavo bet kokią darbą. Žmonės tuose namuose sėdėjo sudėję rankas ir tiktai žiūrėjo, kaip sukasi Robotas.

— Tai buvo gera! — sušuko Birutė.

— O šunį ar šėrė tas Robotas? — paklausė Sargis.

— Aišku! — šyptelėjo Meškiukas.— Bet ten nebuvo taip gera, kaip tu manai, Birute. Elektrinis berniukas buvo labai naudingas, tai tiesa, buvo paklusnus, ramus ir niekam neužkliūdavo. Bet tuose namuose nebuvo džiaugsmo, nuo ryto iki vakaro ten viešpatavo iškilminga ramybė. Elektrinis berniukas viską dirbo be jokios šypsenėlės veide. Jis nemokėjo šypsotis, nes neturėjo ant krūtinės tokių mygtukų, kurie sukeltų juoką. O kai namuose niekas nesišypso,— baigė pasakojimą Meškiukas,— tada visiems atrodo, kad ir saulė nešviečia pro langą.

— Tikrai taip atrodo! — pritarė vaikai.

Valius pridūrė:

— Reikėjo Robotui duoti nykštuką padėjėją. Nykštukas moka ir šypsotis, ir visokius darbus dirbti...

Kelionė į žvaigždes

Kadaise žemėje gyveno nykštukai, bet jūs nė vienas jų neprisimenate. Jie padėdavo žmonėms dirbti: kūrendavo krosnis, tvarkydavo kambarius, skalbdavo ir lygindavo, o mažiems vaikams dainuodavo lopšines. Kai išrado elektrą, nykštukams darbo vis mažėjo ir mažėjo, nes viską už juos ėmė daryti elektros srovė: įžiebdavo lemputes, kaitino elektrines krosneles ir lygintuvus, šaldė šaldytuvus, rinko dulkes į dulkių siurblius ir varė skalbimo mašinas. Pagaliau televizorius ėmė vakarais prieš miegą sekti vaikams pasakas.

— Žemėje mums nebeliko jokio darbo,— nusiminė nykštukų karalius Žibutis.— Išminčiau,— tarė jis savo rūmų mokslininkui,— sugalvok ką nors, kad nebūtų taip nuobodu...

— Nieko negaliu sugalvoti, karaliau, kaip tiktai keliauti į Kosmosą,— žiovaudamas atsakė didysis mokslininkas.

Karalius Žibutis taip pat nusižiovavo.

— Gerai.

Nykštukai ėmė ruošti kelionei. Siuvosi šiltus skafandrus, dėjosi maistą, vyniojosi savo brangiausius daiktus. O Išminčius galvojo, kaip reikės keliauti į žvaigždes.

Vieną pavasario vakarą, kada nustojo giedoti vytureliai, o dangus buvo giedras ir ramus, kada jame švietė milijonas žvaigždžių, o gal ir daugiau, staiga išnyko visi nykštukai.

Niekas nematė, kada jie startavo į Kosmosą, taip pat niekas nežino, kaip pakilo. Išminčius niekam nepasakė paslapties. Tik tai vėliau žmonės kalbėjo,— bet nežinia, ar tai tiesa,— kad nykštukai, išsikibę spalvotų muilo burbulų, vienas po kito pakilo į orą. Sako, karaliaus Žibučio burbulas buvęs pats spalvingiausias. Dabar nykštukai gyveną aukštai, vienoje žvaigždėje. Tikriausiai jiems ten gera ir nenuobodu, nes nė vienas negrįžta į Žemę.

Meškiukas baigė pasaką, o Valius pasakė:

— Viską tikriausiai sužinosime, kai į žvaigždes nuskris kosmonautai!

Mėnulio blynai su varške

Iš už debesų išlindo Mėnulis ir sušvito tamsiame danguje.

— Kažin, ar Mėnulyje gyvena žmonės ir žvėreliai? — paklausė vaikai Meškiuką Nulėpausį.

— Šito dar niekas nežino, bet tikriausiai greitai sužinosime, ar yra Mėnulyje gyvybė.

Valandėlę visi tylėjo ir galvojo:

„Kas gyvena Mėnulyje? Ką ten veikia? O gal į Mėnulį iškeliavo nykštukai?“

Valius įsižiūrėjo į nakties dangų ir staiga sušuko:

— Kas ten?

Per vidurį dangaus slinko žvaigždės dydžio šviesulys.

— Tai kosminė raketa skrenda į Mėnulį,— pasakė Nulėpausis.— Gal jau rytoj rytą, kai nubusite, gausite laišką iš nykštukų, kurie su muilo burbulais išskrido į Mėnulį. Nykštukai rašys tikriausiai taip:

„Mielieji,— Zitute, Valiau, Meškiuk, Juokdary ir Sargi...“
— Ir kiškiuk Šokliuk,— atsiliepė balsas už lango.

— Aišku,— sutiko Meškiukas,— kiškiuko taip pat neužmirš. „Mums čia Mėnulyje labai gera,— rašys jie laiške,— tiktai truputį nuobodu be jūsų. Sako, greitai bus galima į Mėnulį ir atgal nuskristi lėktuvu, tada jūs mus aplankysite. Zitutei ir Valiui iškepsime mėnulio blynų su varške, Nulėpausį pavaišinsime medumi iš kosmoso gėlių. Sargis gaus dubenėlį paukščių pieno iš Paukščių Tako, o kiškiukas Šokliukas — melsvų Mėnulio salotų! Bučiuojame jus, iki pasimatymo — nykštukai iš Mėnulio.“

Klausytojams atrodė, kad Meškiukas ne pats viską išgalvoja, o skaito tikrą laišką, ir visi nurijo seilę...

Neoninis kiškutis

— Kas atsitiko kiškiukui Šokliukui? — paklausė Juokdarys Bimbambomas. — Kodėl jis mūsų nebeaplanko?

— Gal dar vis bijo Sargio? — šyptelėjo Nulėpaušis. — Prisimenate, kaip jis mums skundėsi, kad Sargis buvo užpuolęs jo dėdę?

Sargis suniurzgė:

— Tai netiesa! Aš nekliudžiau jokio dėdės!

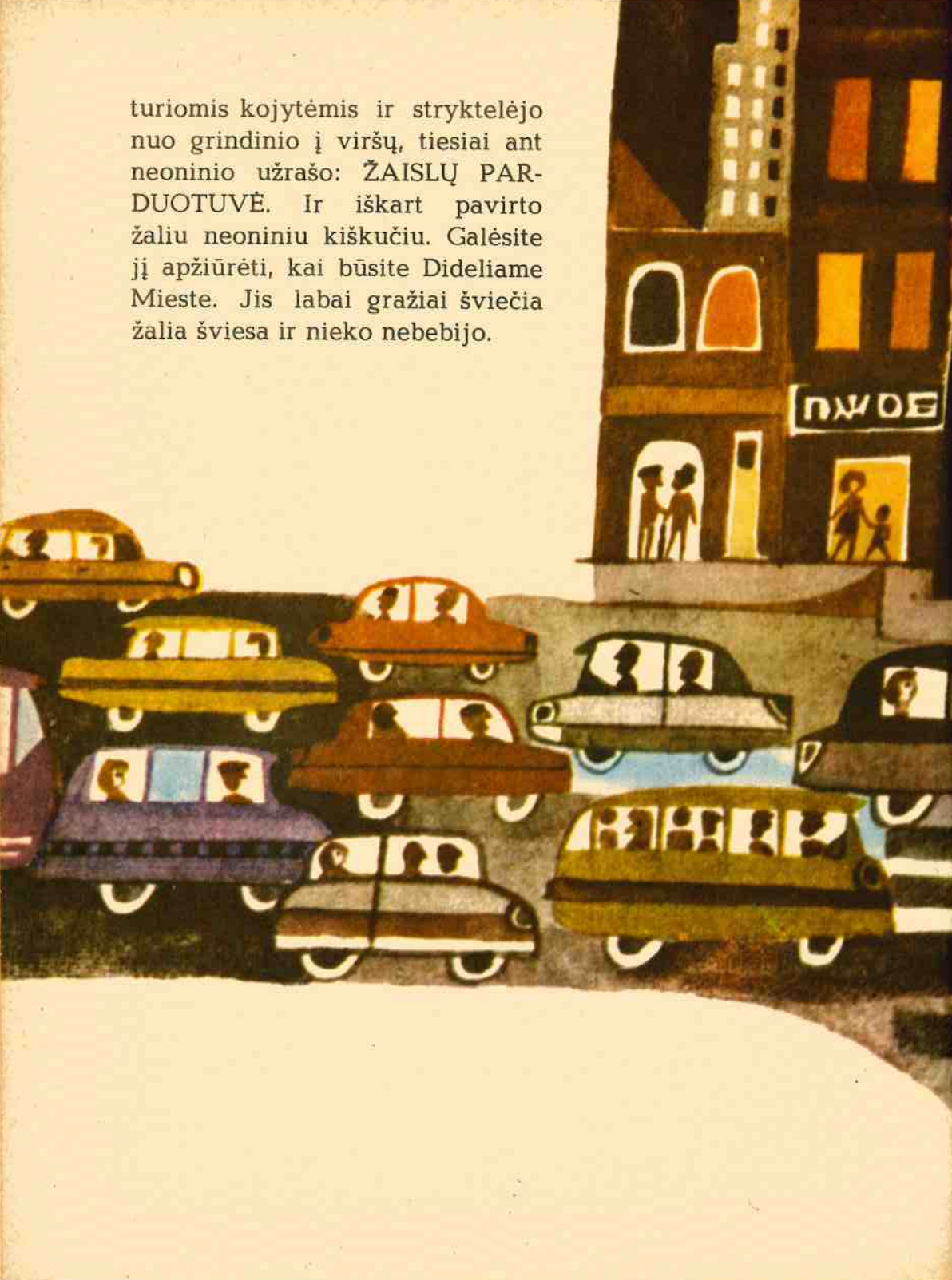
— O gal, — toliau kalbėjo Meškiukas, — jam atsitiko taip, kaip vienam kiškučiui Dideliame Mieste.

— Kas gi atsitiko tam kiškučiui Dideliame Mieste? — sušuko vaikai.

— Kitą kartą, — pradėjo sekti pasaką Meškiukas Nulėpaušis, gyveno bailus kiškutis. Jis bijojo net savo šešėlio, bėgdavo nuo jo tol, kol saulė užlįsdavo už debesies ir šešėlis išnykdavo. Kartą piktas šuo susekė to kiškučio pėdas. Spruko kiškutis į mišką — šuo paskui jį. Nėrė bailiukas iš miško į lauką, o piktas šuo — jo pėdomis. Jau ir vėl mina ant kulnų. Pasileido kiškutis šuoliais viduriu asfaltuotos autostrados. Skuodė taip greit, kad aplenkė visus automobilius, netgi tuos, kurių spidometrai rodė du šimtus kilometrų per valandą.

Piktas šuo liovėsi vytiš, bet kiškutis iš baimės bėgo toliau. Taip jis atbėgo į Didelio Miesto centrą. Čia išsigandęs neteko žado: gatvėmis bildėjo tramvajai, užė automobiliai, į grindinį kaukšėjo tūkstančiai batų. Aplink švietė neoninės lempos, šimtą kartų spalvingesnės, šimtą kartų didesnės už pievų gėles. Sudrebėjo vargšė baikšti kiškučio širdis. Raudonas autobusas sutrimitavo: „Iš kelio!“ Kiškutis pasispyrė visomis ke-

turiomis kojytėmis ir stryktelėjo
nuo grindinio į viršų, tiesiai ant
neoninio užrašo: ŽAISLŲ PAR-
DUOTUVĖ. Ir iškart pavirto
žaliu neoniniu kiškučiu. Galėsite
jį apžiūrėti, kai būsite Dideliame
Mieste. Jis labai gražiai šviečia
žalia šviesa ir nieko nebebijo.

Juokdario Bimbambomo pasakojimas

Daug jau pasakų vaikams pasekė Meškiukas Nulėpausis. Dieną jis bėgiodavo su Birute, Valiumi, Bimbambomu ir Sargiu po mišką, o vakare visi rinkdavosi prie židinio.

— Meškiuk, pasek mums pasaką prieš miegą,— paprašė kartą vaikai.

— Šiandien labai pavargau,— atsakė Meškiukas.— Gal Juokdarys mane pavaduos?

— Gerai,— sutiko Bimbambomas.— Tiktai bus ne pasaka, o tikras atsitikimas.

Visi apsidžiaugė, nes tikras atsitikimas gali netgi būti įdomesnis už pasaką. Ir Juokdarys pradėjo pasakoti:

— Aš ne visada būnu mandagus, kartais mėgstu paišdykauti. Kadaisė net labai išdykaudavau. Kartą sutikau miške kiškiuką Šokliuką, mūsų seną bičiulį, ir užrišau jam dviem mazgais ausis. Kiškiukas negali atsirišti ausų, o aš vos iš juoko neplyštu. Paskui pamačiau voveraitę. Ji nešė ant pečių maišą riešutų. Pradūriau maiše skylę, ir riešutai ėmė byrėti ant žemės. Kai voveraitė apsižiūrėjo, kas atsitiko, maiše jau nebuvo nė vieno riešuto. Baisiai nusiminė, o man tik juokas, kad iškrėčiau tokią išdaigą.

Keliavau mišku toliau, kol pasiklydau. Nežinojau, ar eiti į dešinę, ar į kairę. Ėmė temti. Pagalvojęs, kad, ko gero, galiu miške nakvoti, aš dar labiau persigandau. O gal jau niekad nesurasiu namų...

— Ei! Ei! — sušukau.

Atbėgo voveraitė, atšokavo Šokliukas.

„Oi, — pagalvojau vienas sau, — ji man kelio tikriausiai neparodys, nes juos taip nuskriaudžiau ir dar pasijukiau.“

Voveraitė su Šokliuku, pamatę, jog aš labai nusiminęs, sušuko:

— Vargšeli Juokdary, pasiklydai miške. Mes tuoj tau parodysime kelią!

Juodu išvedė mane iš miško, ir štai dabar sėdžiu su jumis prie šilto židinio...

Ne vien pasakose pasitaiko gerų draugų!

Pasaka
apie
Rausvą
Knysliuką

Paseksiu jums pasaką apie paršiuką, Rausvą Knysliuką, kuris manė esąs Raudonkepuraitė. Paklauskite.

Ėjo paršiukas Rausvas Knysliukas per mišką ir nešė sergančiai tetai Kriu-Kriu kraitelę valgių. Miške ošė aukštos pu-

šys, kvepėjo sakais. Aikštelėse žydėjo miško varpeliai, o virš žolės, ant kurios tarsi karoliukai žvilgėjo rasos lašeliai, skraidė margasparniai drugeliai. Rausvas Knysliukas rijo seilę, žvilgčiodamas į kraitelę su skanėstais, ir taip galvojo:

„Raudonkepuraitę, kuri, kaip ir aš, nešė sergančiais senelei valgyti, suėdė vilkas. Jeigu miške susitiksiu vilką, jis pirmiausia viską suės, ką nešu kraitelėje, o paskui sutraškys ir mane. Ar nebūtų geriau, jeigu aš pirma jo viską suvalgyčiau?“

Paršiukui ta mintis labai patiko. Jis tučtuojau atsisėdo aikštelėje, išsiėmė iš kraitelės visus valgius ir sušveitė.

Iki sočiai prisikirtęs, atsistojo ir greit nutipeno toliau. Netrukus pamatė namuką. Tai buvo tetos Kriu-Kriu trobelė.

„Kaip aš dabar užeisiu,— susirūpino Rausvas Knysliukas,— kai viskas, ką nešiau sergančiais tetai, jau mano pilve?“

Staiga girgžtelėjo durys, ir iš trobos išėjo teta.

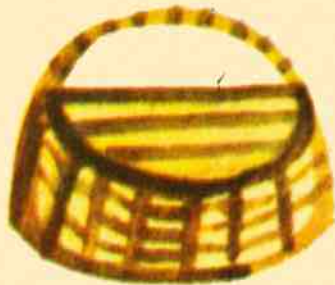
— O, teta jau sveika! — apsidžiaugė Rausvas Knysliukas.

— Jau truputį geriau,— pasakė teta Kriu-Kriu.— Vis nerimavau, kad tau kas bloga neatsitiktų miške, kaip kažkada Raudonkepuraitei, todėl ir atsikėliau pasižvalgyti į kelią. Kokia laimė, Rausvas Knysliuk, kad tu sveikas ir gyvas!

— O, teta, aš buvau gudresnis už Raudonkepuraitę! — išdidžiai sušuko paršiukas.— Viską suvalgiau, kas buvo kraitelėje, ir todėl vilkas manęs neužpuolė.

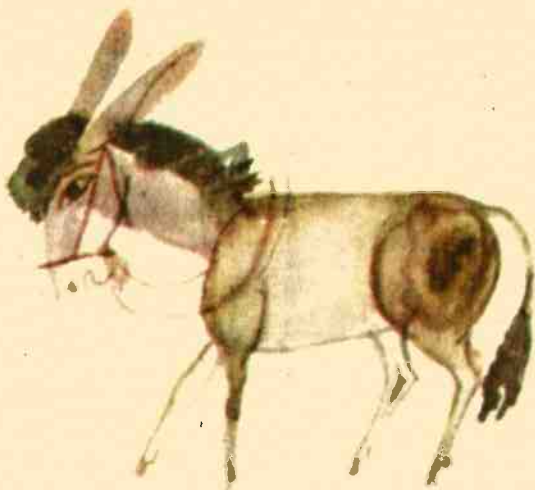
Teta žvilgtelėjo į kraitelę ir pakraipė galvą:

— Nepasakyčiau, kad buvai gudresnis, o kad buvai didesnis smaližius už Raudonkepuraitę, tai gerai žinau.

Linksma
asiliuko
Filipano
pasaka

Pro langą įkišo galvą Asiliukas Filipanas.

— Ką jūs čia veikiate? — nusistebėjo jis, pažvelgęs į Birutę, Valių, Juokdarį, Sargį ir Meškiuką, sėdinčius prie židinio.

— Laukiame pasakos,— pasakė Valius.— Tuoj Meškiukas pradės sekti.

— O gal tu moki kokią pasaką, Filipanai? — paklausė Meškiukas.

— Ar ta pasaka gali būti apie asiliuką?

— Taip.

— O ar gali ta pasaka būti linksma?

— Taip, taip! — apsidžiaugė visi.

— Na, tai klausykitės!

Vienas senas daržininkas turėjo labai gerą asiliuką. Tas asiliukas kiekvieną dieną tempdavo į turgų vežimuką su daržovėmis. Kelią žinojo atmintinai, nes buvo ėjęs gal šimtą tūkstančių kartų. Jis netgi užsimerkęs galėjo pataikyti į miestelį.

Vieną rytą senukas, kaip paprastai, prikrovė kupiną vežimėlį, atsisėdo ant pasostės ir sušuko: — No-o!

Naktį asiliukas labai blogai miegojo, nes trukdė pelės. Ėmęs traukti vežimėlį, jis kaip mat užsnūdo. Nors asiliukas miegojo, bet kojos nešė tiesiai keliu į miestelį.

Sapnuoja sau asiliukas, kad važiuoja su daržininku į turgų. Staiga miške kelią pastoja vilkas. Senukas daržininkas išsigando ir šoko į medį. Asiliukas nemokėjo laiptoti, be to, buvo pakinkytas į vežimuką. Jis tik plačiai prasižiojo ir subliovė visa gerkle:

— Yyyyyy!

Staiga atsibudo ir išgirdo išgąstingą riksmą:

— Gelbėkite!

Apsižvalgė aplink, bet vilko nesimatė, o „gelbėkite“ šaukė dėdė daržininkas, kuris sėdėjo vežimėlyje ir trynėsi akis.

O buvo taip: kai užsnūdo asiliukas, tuo pat metu miegas apėmė ir senuką. Senukas sapnavo, kad su asiliuku važiuoja per mišką ir kad jiems kelią pastoja vilkas. Asiliukas, išsigandęs vilko, pasileido risčia, ir senukas iškrito iš vežimėlio. Sušuko kiek galėdamas garsiau: „Gelbėkite!“ Staiga atsibudo ir išgirdo išgąstingą asiliuko bliovimą: „Yyyyyy!“ Šis susapnavo tą patį vilką, tiktai truputį kitaip.

Filipanas baigė sekti pasakėlę, bet niekas nesijuokė.

— Kodėl nesijuokiate,— paklausė jis,— juk aš pasekiau linksmą pasaką?

— Asiliuk, šią pasaką pasek mums dar kartą,— paprašė Meškiukas,— gal mes jos nesupratome, ir todėl niekas nesijuokia.

Ir Filipanas dar kartą pasekė pasaką nuo pradžios ligi galo.

Dabar visi suprato ir visi ilgai juokėsi, o garsiausiai Filipanas.

Besmegenis ir tvoros mietas

Kartą vaikai iš sniego nulipdė dailų Besmegenį. Kai sutemo naktis ir vaikai nuėjo miegoti, Besmegenis liko vienui vienas kieme.

„Mielai atsigulčiau į lovą, užsikločiau šilta pūkine antklove,— galvojo Besmegenis.— Čia taip šalta ir toks smarkus vėjas, kad gali ir skrybėlę nuo galvos nuplėšti.“

— Ką čia tu murmi? — paklausė jį tvoros mietas.

Besmegenis pradėjo skūstis visu balsu.

Mietas kantriai išklausė, paskui atsiduso ir tarė:

— Aš jau porą metų taip dejuoju, kaip tu dabar. Stypsau tvoroje, net sustirau, susiriečiau. Ištrauk mane iš tvoros ir nuvesk į trobą. Apšilsime prie židinio, aš išsitiesinsiu.

Besmegenis paklausė tvoros mieto ir, pasiramščiuodamas juo kaip kokia lazdele, tyliai įėjo į trobą. Židinyje baigė gesti žarijos, visi miegojo. Besmegenis atsisėdo ant kėdutės prie židinio, o tvoros mietas šalia jo. Prie ugnies juodu greit apšilo.

— Kaip čia gera...— mieguistai sušnabždėjo Besmegenis.— Tiktai labai muša prakaitas...

Vaikai, rytą išbėgę į kiemą, Besmegenio jau neberado. Taip ir nesužinojo, kur jis iškeliavo. Tiktai stebėjosi:

— Kas atnešė į trobą Besmegenio skrybėlę ir tvoros mietą?
Ir kas toks naktį priliejo vandens ant grindų prie židinio?

— Vargšas Besmegenis,— sušnabždėjo Birutė, kai Meškiukas nustojo pasakoti,— tikriausiai visas ištirpo...

— Ne,— nusišypsojo Nulėpausis.— Tuojuo pasakysiu, kas toliau buvo, nes pasaka dar nebaigta! Tvoros mietas užsnūdo, o Besmegenis, pastebėjęs, kad nuo jo ėmė lašėti vanduo, labai išsigando. Taip staigiai pašoko nuo taburetės, kad net nusirito nuo galvos skrybėlė, spruko į kiemą ir, kiek įkabindamas, nukūrė į mišką. Stovi dabar sau tenai. Gal šiandien iškylaudami jį pamatysite.

— O kas atsitiko tvoros mietui? — paklausė Valius.

— Iš mieto vaikai išdrožė dailų kalniečių kirvuką,— baigė pasakoti Meškiukas Nulėpausis ir staigiai mostelėjo kirvukų kurį laikė letenėlėse.

Kartais
laukimas
irgi
užsiėmimas

Sorų lauke stovėjo Baidyklė ir labai nuobodžiavo, nes neturėjo jokio darbo. Žvirbliai čia visai neatskrisdavo. Jie pasakė šarkai, kad turi kitą, daug naudingesnę užsiėmimą, negu lesti soras. O šarka tą žinią pakartojo Baidyklei. Jūs paklaushite, ką veikė tie žvirbliai? Aš tuojau papasakosiu. Taigi Baidyklė išėjo į Žvirblių šalį ieškoti žvirbliukų. „Kokį svarbų užsiėmimą turi tie pilki dykaduoniai?“— svarstė ji kelyje. Ėjo ilgai, kol sutemo naktis. Atsisėdo Baidyklė po gluosniu. Staiga suplasnojo šimtas sparnų, ir ant gluosnio šakelių sutūpė pulkas žvirblių. Pradėjo čirkšti:

— Anksti rytą skrisime į soras! Tenai jau nebėr Baidyklės žvirbliam! čik-či-rik!

— O kur Baidyklė?

— Iškeliavo į pasaulį!

Žvirbliai užsnūdo, o Baidyklė, kiek įkabino jos šakalinės kojos, nubėgo į paliktas soras.

Atsistojo į savo vietą ir laukia. Auštant sušlamėjo šimtas sparnų — atskrido pulkas žvirblių.

— Čik-či-rik! Kas čia? Baidyklė stovi sorose! Sprukime!

— Neskubėkite! — sušuko Baidyklė. — Palaukite! Papasakokite man apie savo svarbų užsiėmimą, kuris jums sugaišino tiek daug laiko ir dėl kurio negalėjote apsilankyti sorose.

Žvirbliai linksmi sučirškė:

— Turėjome labai svarbų užsiėmimą. Laukėme, kada tu išeisi iš sorų!

Baidyklė pagalvojo, o paskui taip pat linksmi sušuko:

— Vadinasi, laukimas irgi užsiėmimas! Tai nuostabu. Daugiau nenuobodžiausiu sorose, laukdama jūsų.

Pirma balandžio

Seno ažuolo uokse gyveno voveraičių šeima — mama, duk-
tė ir sūnus. Ažuolas turėjo ir daugiau įnamių: virš voveraičių
uokso buvo genio namai, o po medžio šaknimis sau prieglaudą
susirado ežys.

Genys taisė savo drevę, kaleno snapu kamieną, net skied-
relės lakstė.

— Man jau galva plyšta nuo to triukšmo,— skundėsi vo-
veriukų mama.— Piktas kaimynas tas genys! Užtat ežys labai
ramus ir švelnus, vaikšto per samanias nešlamėdamas, net ne-
žinau, kada jis namie, kada jo nėra.

Voveraitė pasišaukė vaikus:

— Nueik, sūneli, pas genį ir pasakyk, kad taip netriukš-
mautų nuo ryto iki vakaro. O tu, dukrele, nubėk pas ežį ir pa-
sakyk, kad jis nebūtų toks kuklus ir kad sau drąsiai bėgiotų
takeliais.

Voveriukai greitai nubėgo — vienas stryktelėjo aukštin,
kitas nusileido žemyn. Bet juodu nelabai gerai klausėsi, ką sa-
kė mama, ir jos prašymą perdavė ne taip, kaip reikėjo.

— Geny,— pasakė sūnelis,— mama prašė, kad nebūtum
toks kuklus ir kad smarkiau tuksentum medį.

— Ežy,— kreipėsi dukrelė į kaimyną iš tolo.— Mama pra-
šė, kad taip netriukšmautum nuo ryto iki vakaro.

Voverės kaimynai ilgai stebėjosi voveriukų pasakymu, ir
abu pagalvojo:

— Bet juk šiandien pirma balandžio! Voveriukai iš mūsų
pasišaipė!

Kodėl gandro ilgos kojos

Seniai, labai seniai gandro kojos buvo trumpos, truputį panašios į žąsies. Tiktai snapas buvo ilgas. Ilgas ir landus. Juo gandras iššniukštinedavo viską, ką užeidavo. Apstuksendavo akmenis laukuose, naršydavo samanas, žolę ir meldus. Išgirdęs kokį šlamesį, tuoj bėgdavo pasižiūrėti, kas ten šlama. Kiekvienas daiktas jį domino, tad ne kartą per tą savo smalsumą turėjo visokių bėdų.

Vieną rytą vaikštinedamas jis išgirdo šlamesį melduose prie Nilo (Nilas — tai Afrikos upė, prie kurios gandras praleidžia žiemos atostogas).

Kas nors kitas būtų kuo greičiau sprukęs šalin, bet ne gandras. Ilgasnapis praskleidė savo raudonu snapu meldus ir akis į akį susidūrė su krokodilu. Vos per plauką išliko gyvas.

Kitą kartą gandras braidžiojo po seklų upelį, prižėlusį aukštų meldų (tai buvo ne Afrikoje, o gandro gimtinėje). Braidžiojo sau, varlinėjo, tik staiga girdi kažkas:

„Cirk-cirk... cirk-cirk...“

„Kas čia dabar? — pagalvojo gandras.— Tikriausiai atvažiavo cirkas, bus vaidinimas!“

„Cirk-cirk...“ — pakartojo balsas.

Gandras nubėgo ten, kur kažkas cirkėjo, bet nieko nepamatė. Nubėgo toliau, prasibrovė pro meldus, o balsas aidėjo iš visų pusių. Tada ilgasnapis ištempė kaklą, pasistiepė ant pirštų galų: labai norėjo sužinoti, kas šaukia, ir ar tikrai atvažiavo cirkas. Kad geriau matytų virš meldų, jis taip ištempė kojas, jog jos gerokai pailgėjo, o paskui pasidarė tokios ilgos, kokias šiandien turi kiekvienas gandras.

„Cirk-cirk“ čirškė maži svirpliukai, kurie šokinėjo taip greitai, jog buvo sunku pastebėti.

Šiandien gandrums ilgos kojos labai praverčia, kai jie braidžioja po šlapias lankas, kur kartais daug vandens ir klampios balos. Mūsų bičiulis Gandras Ilgakojis jomis labai didžiuojasi.

Kodėl gegutė neturi lizdo

Pavasarij visi paukščiai suka lizdus. Visi, tiktai gegutė ne. Ji sau linksmi kukuoja ir negalvoja, kur gyvens jos vaikučiai.

Kadise gegutė irgi turėjo lizdą — aukštos pušies viršūnėje, išklotą minkštais pūkais. Ji dar tada ir kukuoti nemokėjo. Kas ją išmokė kukuoti? Gal miško nykštukai?

— Ku-kū! Ku-kū! — sušuko pirmą kartą, ir tai labai patiko kitiems paukščiams. Jie ėmė su gegute eiti slėpynių.

— Ku-kū! Ku-kū! — kukavo gegutė tarp liepos lapų, o paslui nuskrido į ąžuolą, iš ąžuolo — į beržą.

Kai atėjo lizdų sukimo metas, paukščiai liovėsi žaisti. Visi ėmė taisyti lizdus mažyliams.

Kiekvienas lipdė, kaip mokėjo, ir ten, kur labiausiai patiko. Vieversys išklojo savo lizdą duobutėje ant žemės, tarp žaliuojančių rugių. Kikilis įsirengė namelį šakoto beržo kelme. Kregždutė nusilpė lizdą iš molio arklidėje prie sijos, o žvirblis bet kaip surezgė pastogėje.

Šarka savo lizdą paslėpė dygiosios kryklės krūme, o genys — drevėje. Lakštingala meistriškai išpynė lizdą putine, netoli aikštelės, kur gegužės naktį mėnuo kiekviename rasos lašelyje įziebia po kibirkstėlę. Gegutė visą laiką kukavo ir netgi užmiršo susisukti lizdą.

— Ku-kū, ku-kū! Kodėl manęs niekas nieiško?

Tuo metu paukščiai baigė darbą, ir visos geriausios vietos lizdams buvo jau užimtos. Nuo tada gegutė ir nebeturi savo lizdo. Pameta savo kiaušinius kitiems paukščiams ir kukuoja nuo ryto iki vakaro.

Paprastas sumanymas

Kartą dvi draugės — Zyliukė ir Pelytė — išėjo pasivaikščioti. Apsiniaukė, ėmė pilti smarkus lietus.

Zyliukė išskleidė skėtį, lietus jos nepasiekia, o Pelytė eina paskui ją ir šlampa. Tai pastebėjo Zyliukė. Pagailo jai draugės.

— Imk skėtį,— pasakė.

Dabar Pelytė eina po skėčiu, jos nepasiekia lietus, o Zyliukė žingsniuoja priekyje ir šlampa.

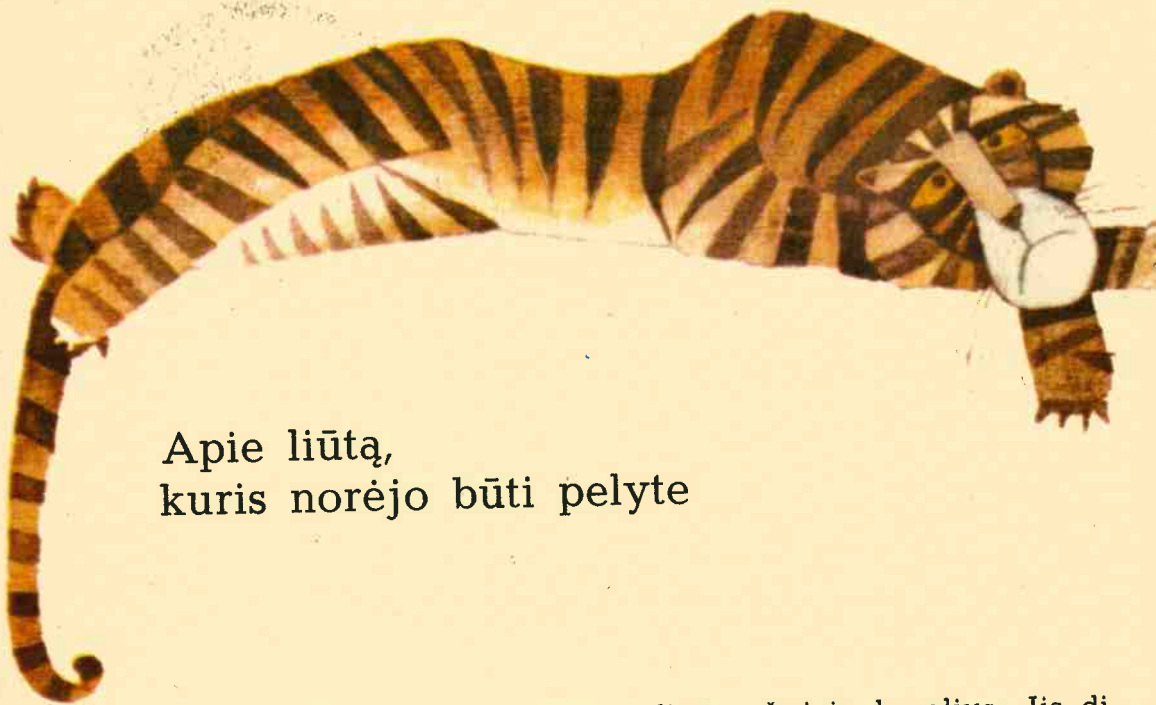
— Taip irgi negerai! Negaliu žiūrėti, kai tave merkia lietus. Geriau šlapkime abi!

Pelytė paguldė skėtį ant žolės. Dabar abi stovi prie skėčio, lietus vanoja jas — ir Zyliukę, ir Pelytę. Šlampa draugės ir galvoja:

„Kaip čia padarius, kad abi pasislėptume nuo lietaus?“

Galvojo labai ilgai. Jūs, vaikai, tikriausiai nebūtumėte taip ilgai sukę galvos. Pagaliau draugės padarė visai paprastai: abi pasislėpė po vienu skėčiu.

Taip reikėjo daryti iš karto! Dabar juk ir lietus nustojo!

Apie liūtą, kuris norėjo būti pelyte

Karštoje dykumoje gyveno liūtas, žvėrių karalius. Jis didžiavosi savo ūgiu, vešliais karčiais. Didžiavosi savo jėga ir vikrumu.

— Kaip gerai, kad esu liūtas,— sakė jis.— Niekada nenorėčiau būti kitu žvėrimi — kalnų ožka, kiškiu arba pele!

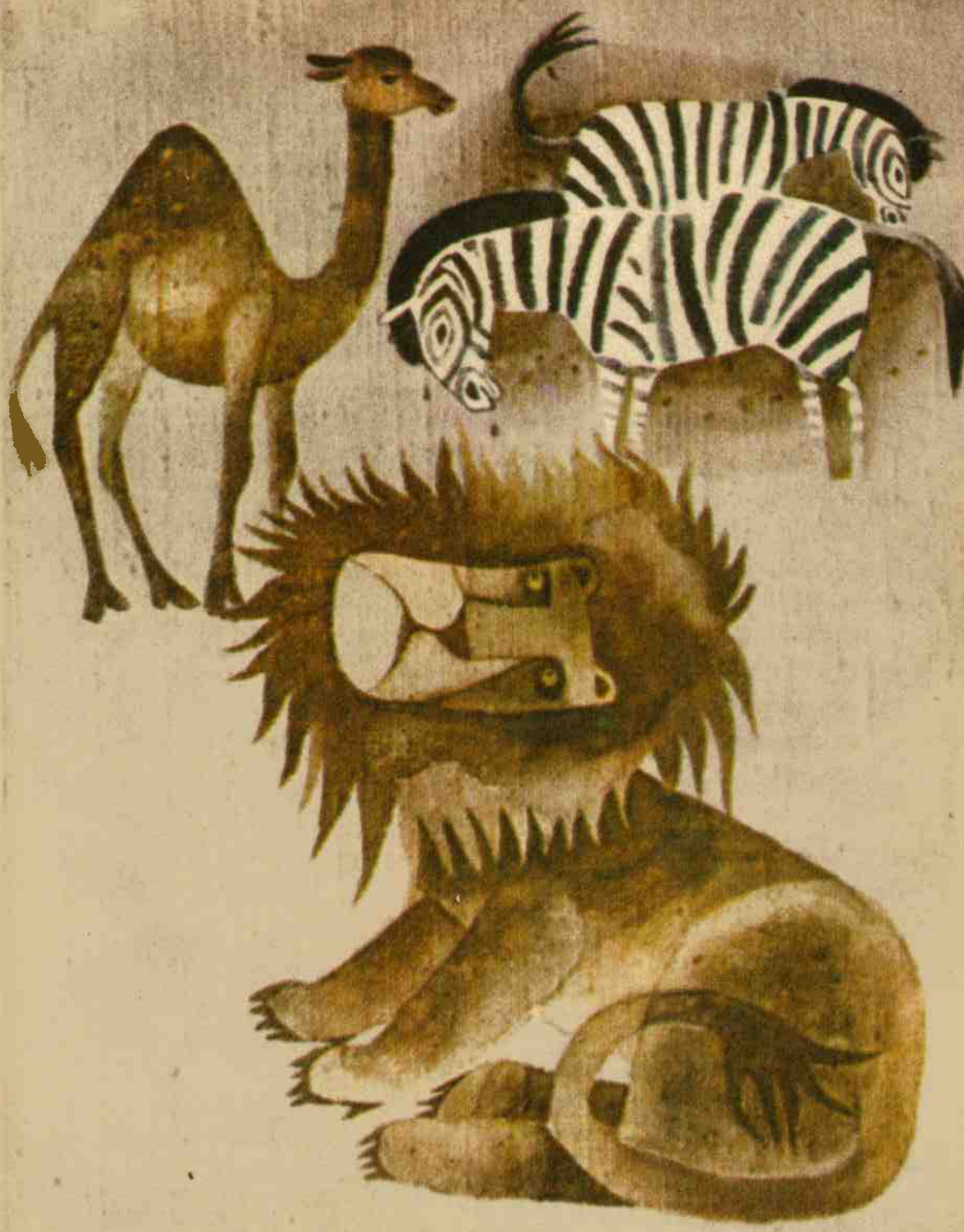
Žvėreliai traukėsi liūtui iš kelio: bijojo karaliaus ir juo gėrėjosi.

Pelė mintyse pavydėjo:

„Ak, jei galėčiau pavirsti liūtu...“

Atėjo karšta vasara. Visą mėnesį nebuvo nė lašo lietaus. Nuo kaitros išdžiūvo visi šaltiniai, ir vargšai žvėreliai nebeturėjo ko gerti. Slankiojo po dykumą, ieškodami vandens, ilge-

singai žvalgėsi aukštyn, ar nepasirodys balti debesys. Bet dangus buvo giedras, tarytum žydras veidrodis, o saulė kaitino, kaitino.

Kartais rytais, po vėsios nakties, ant smėlio keletą akimirku žėrėdavo rasos lašai. Žvėreliai laukdavo tų lašų ir juos laižydavo.

„Kaip gerai, kad nesu liūtas,— galvojo pelė,— man užteks ir tų kelių lašų, nors trumpam numalšinsiu troškulį.“

Tą pat galvojo kiškis ir kalnų ožka. Kupranugaris nenusiminė, kad nėra vandens: jis galėjo ilgai išbūti negėres.

Troškulys labiausiai kamavo žvėrių karalių. Vieną dieną žvėreliai išgirdo liūto skundą:

— Gaila, kad nesu maža pelė. Man užtektų rytinės rasos...

Tai išgirdę, žvėreliai nustojo bijoti liūto, liovėsi juo gėrėtis, net iš kelio nebesitraukė. Liūtas ir į tai nekreipė dėmesio, tiktai galvojo apie vandenį.

Pagaliau palijo. Šaltiniuose vėl atsirado vandens. Žvėrelių vargai pasibaigė.

Liūtas atsigavo, vėl pasidarė stiprus ir vikrus, tiktai nebesididžiavo. Jis juk žinojo, kad sausros metu pasakė norįs būti pele... Tuos žodžius gerai atsiminė ir žvėreliai.

Užtat liūtą dar labiau pamilo.

Beždžionėlė ir krokodilas

Afrikoje yra didelė upė. Toje upėje gyvena žiaurus ir piktas krokodilas. Jo bijo žvėreliai, o labiausiai — beždžionėlė Fik-Mik. Ji net negali pagalvoti apie krokodilą, o jeigu kartais naktį susapnuoja tą baisų upės gyventoją, tai rėkia per miegus.

Vieną kartą beždžionėlė užsnūdo palmėje. Miegojo taip stipriai, kad nejautė, kaip ošia vėjas, kuris lingavo medį. Stai-ga bumpt — ir nukrito ant smėlio. Bet ir tada neatsibudo. Tuo tarpu baisusis krokodilas išlindo iš upės. Pamatė beždžionėlę, miegančią ant smėlio, ir ėmė prie jos artintis.

Tuo laiku beždžionėlė atsibudo ir visai čia pat virš galvos išvydo krokodilo nasrus su šimtu dantų. Ji taip išsigando, jog neteko žado.

— Ar tu esi Fik-Mik? — paklausė krokodilas.

Beždžionėlė nieko neatsakė.

— Ar tiesa, kad tu manęs labai bijai?

Beždžionėlė nieko neatsakė.

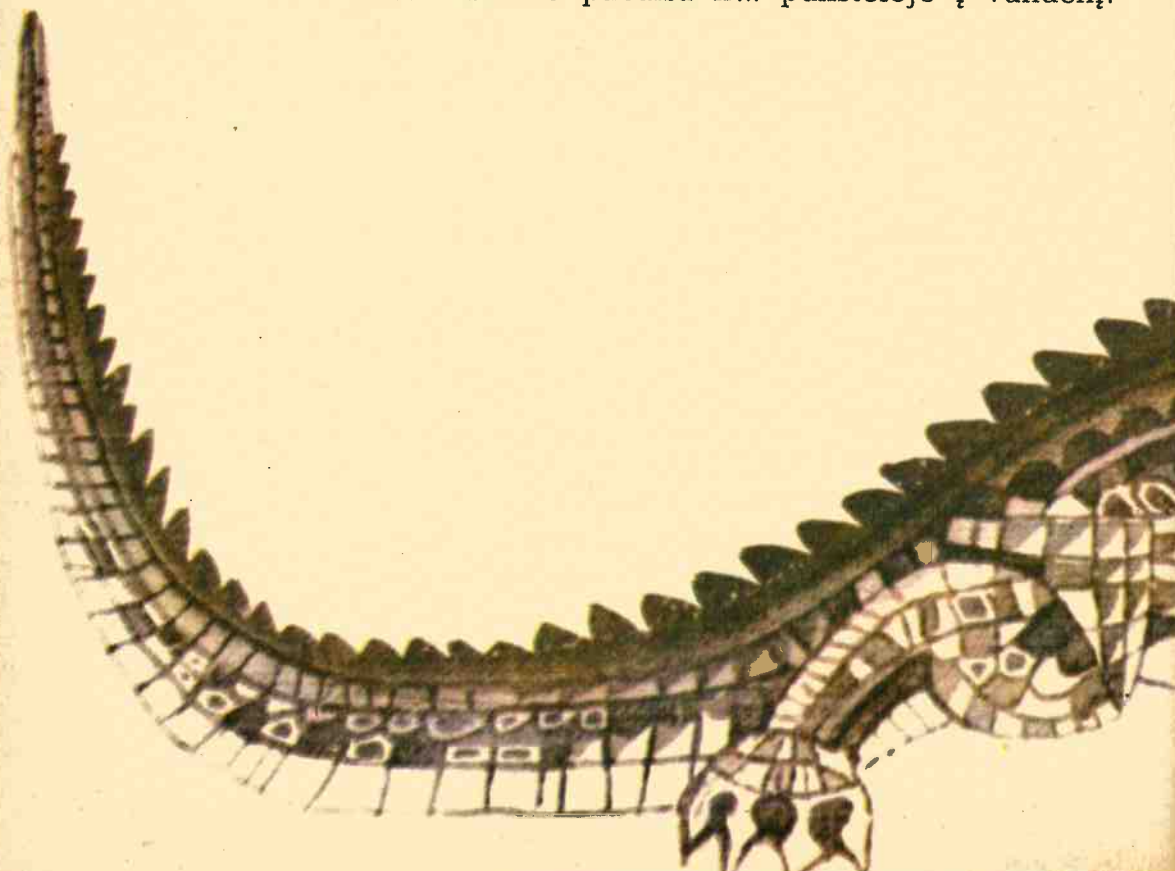
— Tai gal tu manęs visai nebijai, kad nesprunki ir nerėki?
Beždžionėlė nieko neatsakė.

„Oho,— pagalvojo krokodilas,— ji manęs visai nebijo. Gal ji dar baisnė už mane...”

Stipriau pūstelėjo vėjas, nukrėtė nuo palmės kokoso riešutą, kuris bumbtelėjo krokodilui tiesiai ant didžiulės galvos.

— Gelbėkite! — suriko pabaisa ir... pūkstelėjo į vandenį!

A stylized illustration in a folk-art style. In the foreground, a large crocodile with a patterned body and an open mouth showing sharp teeth is positioned horizontally. A small green bird stands on its back. To the right, a brown monkey with a white chest patch is perched on a vertical structure, looking towards the crocodile. In the background, a village scene is depicted with a person in a striped shirt running and another person carrying a large bundle on their head. The background features geometric patterns and a large circular shape with a textured interior.

Nuo to laiko baisysis krokodilas bijo mažos beždžionėlės Fik-Mik. Kai tik ją pamato iš tolo, tuoj šoka į vandenį. O beždžionėlė vaikšto išdidi po krantą. Dabar ji visai nebebijo krokodilo.

Vaivorykštė ir gaidžio uodega

Viename kieme gyveno labai margas gaidys. Jo plunksnos žvilgėjo visokiausiomis spalvomis: raudona, geltona, žydra, žalia, oranžine, violetine...

— Iš kur gavai tokių puikių spalvų? — pavydžiai klausinėjo žąsys.

Pilkas žvirblis nustebęs žiūrėjo į gaidį ir iš tolo jam lenkėsi. Labai gėdinosi, kad turi tokias prastas plunksnas.

— Čik-či-rik! Kažin ką duočiau už keletą spalvotų plunksnelių!

Visi gėrėjosi gaidžiu. Gaidys baisiai išpuiko ir jau niekam nebeatsakinėjo į pasveikinimus.

Ir štai vieną rytą po lietaus sušvito vaivorykštė. Jos lankas danguje buvo daug didesnis ir margesnis už gaidžio uodegą.

— Žiūrėkite,— sugageno žąsys,— mūsų gražuolis gaidys išskleidė uodegą per visą dangų!

— Čik-či-rik,— sučirškė žvirblis,— visada gėrėjausi gaidžiu, bet jis dar niekada nebuvo toks gražus, kaip šiandien.

Gaidys kaip tik vaikštinėjo po kiemą.

„Tai mane taip giria“,— pagalvojo jis ir išdidžiai užrietė snapą. Staiga pastebėjo vaivorykštę. Kokia ji buvo didelė, kokio spalvota! Gaidžio uodega prieš ją atrodė pilka ir prasta.

„Betgi čia ne mane giria,— nusiminė gaidys.— Visi žiūri į vaivorykštę ir galvoja, kad tai mano uodega, o manęs dabar niekas net nepastebi.“

Spruko gaidys ir pasislėpė jazminų krūme. Kai danguje išnyko vaivorykštė, jis išlindo iš slėptuvės ir visiems mandagiai nusilenkė. Nors buvo toks, kaip ir anksčiau, žąsų sugageno žvirbliui:

— Pažiūrėk, mūsų gaidys jau nebe toks margas!

— Nieko,— sučirškė žvirblis,— užtat daug mandagesnis...

Pasaka apie savaitės dienas

— Dabar jums paseksiu pasaką apie savaitės dienas,— pasakė Nulėpausis ir nusišypsojo.— Kai baigsiu pasakojimą, pažiūrėsime, kas iš jūsų paeiliui išvardins visas savaitės dienas.

Gyveno kartą antis. Ji turėjo septynetą vaikų. Tie vaikai buvo labai nepaklusnūs. Kai nueidavo atsigerti į šaltinį, grūsdavosi vienas per kitą, drumsdavo švarų vandenį. Gavę lesalo, puldavo visi iš karto. Tas pat būdavo maudyklėje prie upelio: stipresni nustumdavo silpnesnius, daužydavo sparneliais, kartais net kildavo peštynės.

„Reikia sutvarkyti ančiukus,— galvojo senoji antis,— bet kaip?“

Pagaliau sugalvojo ir padarė taip: davė savo vaikams vardus. Tai buvo savaitės dienų pavadinimai: Pirmadienis, Antradienis, Trečiadienis, Ketvirtadienis, Penktadienis, Šeštadienis ir Sekmadienis.

Sustatė antis vaikus iš eilės nuo Pirmadienio ligi Sekmadienio ir liepė vaikščioti vienam paskui kitą.

Dabar prie šaltinio, maudyklėje ir prie lesalo buvo pavyzdinga tvarka.

Ančiukas Penktadienis niekada nesigrūdo pirma Trečiadienio, ėjo mandagiai už Ketvirtadienio. Sekmadienis neaplenkdamo Šeštadienio. Kartą Šeštadienis norėjo eiti pirma Trečiadienio, bet paskui labai susigėdo šitaip apsirikęs.

Giria mama savo vaikus, džiaugiasi, kad taip gerai sugalvoja ir kad dėl šeimos nebeturi tiek rūpesčių.

Antis priekyje, paskui ją eina vyriausias sūnelis Pirmadienis...

Kieno toliau eilė, pasakykite patys.

Kaip
„nykštukai“
sutaisė
sūpynes

— Meškiuk, pasek mums pasaką apie nykštukus,— paprašė klausytojai Nulėpausį.

— Apie nykštukus? — susimąstė Meškiukas.

— Taip! — sušuko Bimbambomas.— Apie tokius nykštukus, kurie padeda vaikams ir suaugusiems ir yra labai geri.

Meškiukas pagalvojo valandėlę ir tarė:

— Gerai, paseksiu jums pasaką apie tokius nykštukus. Aš su jais iš tikrųjų buvau susitikęs. Tada gyvenau mieste, vaikų darželyje. Prie darželio buvo žaidimų aikštelė, o joje sūpynės, kopėtėlės, smėlio duobė ir daug kitokių gerų dalykų. Visiems labiausiai patiko sūpynės. Vaikai jomis suposi ir dainavo:

Tarsi lėktuvas
Sūpynės vartos.
Svaigo mums galvos
Jose ne kartą.

Leidžiamės — kylam!
Gera skraidyti!
Pas ką keliausim?
Gal pas mamytę!

Vieną dieną sūpynės sugedo, ir visi labai nusiminė. Prabėgo keletas dienų, bet niekas neatėjo sutaisyti sūpynių.

Onytė, Jurgiukas, Jonukas ir kiti vaikai kalbėjo:

- Kaip gaila, kad negalime suptis!
- Kas mums sutaisys sūpynes?
- Norime skristi aukštyn ir žemyn!

Tą skundą išgirdo nykštukai, kurie tuo metuėjo už tvoros. Jie buvo be barzdų ir be ūsų, netgi neturėjo raudonų kepuraičių. Bet tikriausiai tai buvo nykštukai, nes labai mielai padėjo vaikams ir kaip mat sutaisė sūpynes. Paskui nuėjo sau dainuodami. O darželio vaikai ilgai jiems mojavo rankutėmis ir šaukė:

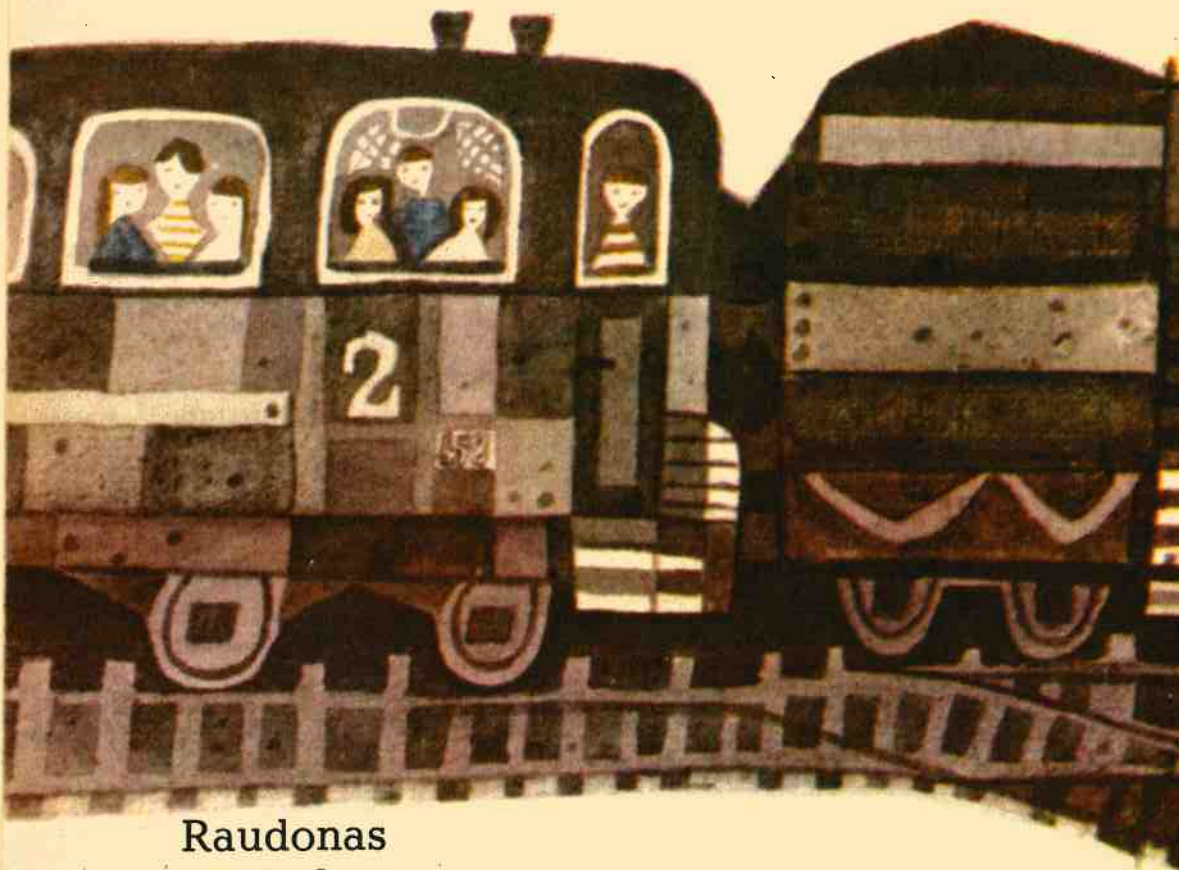
- Ačiū jums, nykštukai!

Juokdarys Bimbambomas nusijuokė ir pasakė:

— Prisimenu tą atsitikimą, Meškiuk. Netgi žinau, kad tuos nykštukus vadino vyresniaisiais mokyklos draugais.

O paskui Juokdarys pridūrė:

- Ši pasaka ne visai tikra.

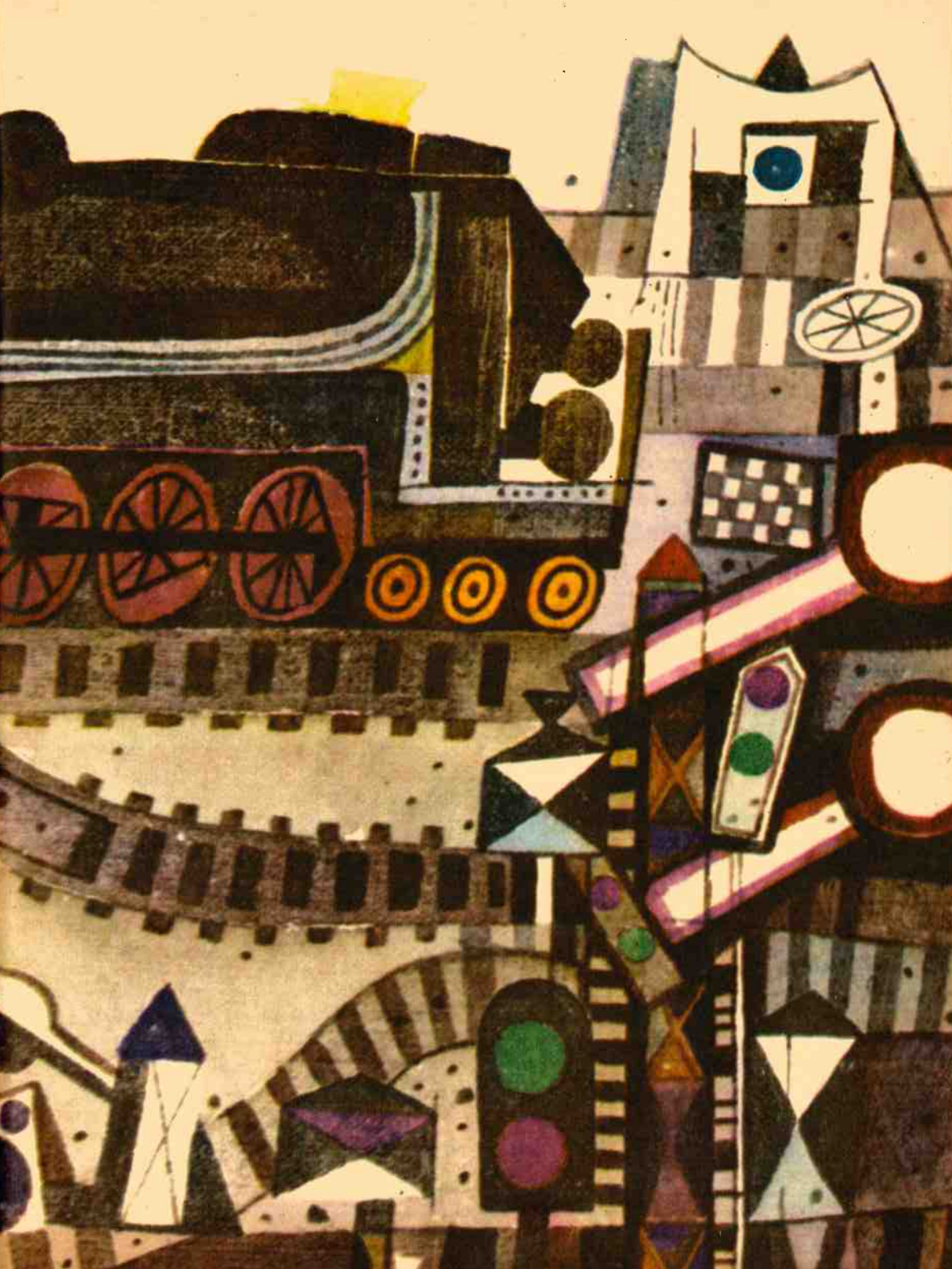

Raudonas ledinukas

Viename dideliame mieste buvo didžiulė geležinkelio stotis. Tos stoties perone vaikštinėjo smaguris meškiukas (bet tai buvau ne aš!). Letenėlėse jis laikė ledinuką — didelį, raudoną ir neapsakomai saldų.

Artėjo atostogos, iš stoties daug vaikų važiavo į stovyklas vasaroti. Tikriausiai meškiukas tenai buvo atėjęs atsisveikinti.

su draugais. Sustoję traukinys, ir vaikai ėmė lipti į vagonus, o meškiukas vaikštinėjo po peroną ir laižė ledinuką. Koks jis buvo gardus, kaip kvėpėjo! Meškiukas tik čepseno liežuvėliu.

(Visi klausytojai gurktelėjo seilę.)

Kai vaikai jau sėdėjo vagonuose, į peroną išėjo stoties budėtojas su raudona kepure ir skardiniu „ledinuku“ rankoje.

Pro vagonų langus žiūrėjo daug vaikų. Buvo toks klegesys, kad net sunku apsakyti.

— Sudie, sudie! Laimingos kelionės! — šaukė meškiukas ir mojavo letenėlėmis.

Stoties budėtojas norėjo kilstelėti į viršų skardinį „ledinuką“ ir duoti ženklą važiuoti, bet „ledinukas“ iškrito jam iš rankos ir papuolė po vagono ratais.

— Ai!..— sušuko nusiminęs stoties budėtojas.— Kuo dabar duosiu ženklą? Kaip išleisiu traukinį, kuriuo vaikai važiuoja atostogauti?

Tada prie jo priėjo meškiukas ir padavė savo didelį, saldų, raudoną ledinuką. Stoties budėtojas kilstelėjo jį į viršų. Garveys išpūtė baltų garų debesį. Vaikai išvažiavo atostogauti!

Saulėta popietę

Per mišką bėgo kelias. Griovyje prie kelio susitiko trys draugžiai: ežys, kiškis ir žiurkėnas. Buvo saulėta popietė. Bičiuliai kalbėjosi apie viską. Taip susitikti visada labai malonu. Tuo metu pro šalį važiavo laiškanešys.

— Din-din! — paskambino jis. Staiga kažkas žvangtelėjo ant asfalto, kažkas žvilgantis nuriedėjo į griovį, tiesiai po trijų draugų kojomis.

— Kas čia galėtų būti? — paklausė žiurkėnas, pakeldamas blizgantį daiktą.

— Nežinau, šį daiktą tikriausiai pametė laiškanešys,— pasakė ežys ir sušuko visu balsu:

— Dėde laiškanešy! Dėde laiškanešy! Sustok!

Bet laiškanešys neišgirdo. Tik smarkiau pamynė pedalus, nes važiavo prieš kalnelį. Ausyse švilpė vėjas, tarškėjo dviračio grandinė — kur čia išgirsi balsą iš tolo.

— Ką daryti? — ėmė tartis draugai.

— Aš pasivysiu laiškanešį ir atiduosiu jam radinį,— nusprendė kiškis.

— Mudu bėgsime paskui tave.

Kiškis nurūko kaip vėjas. Ant kalnelio pasivijo laiškanešį, užbėgo jam už akių.

— Prašom,— pasakė jis, atiduodamas laiškanešiui radinį.

— Dėkui, dėkui,— nudžiugo laiškanešys.— Prisivijai mane pačiu laiku. Čia juk veržlė nuo priekinio rato, be jos negalima važinėti. Jeigu, važiuojant nuo kalno, būtų nukritęs ratas, galėjau susitrenkti arba net nusilaužti koją. Tu mane išgelbėjai. Dėkui!

Atbėgo žiurkėnas ir uždusęs ežys. Laiškanešys nuvažiavo į pakalnę.

— Kaip vis dėlto gera susitikti saulėtą popietę,— kalbėjo draugai.

Dù
Labai
Linksmi
Triušiuikai

Kartą buvo Du Labai Linksmi Triušiuikai.

Vieną rytą triušidėje atsibudo Triušiuukas Pirmasis, žiūri — nėra brolio.

„Tikriausiai atsikėlė anksčiau ir išdrožė pasivaikščioti, eisiu jo paieškoti.“

Naktį prisnigo puraus sniego. Vėjas sunėšė galias pusnis, ant kurių krito melsvi šešėliai.

Eina Triušiuukas Pirmasis per tuščią lauką, kojos klimpsta į purų sniegą, o pats žvalgosi aplink ir galvoja:

„Toli nuėjo mano broliukas, Triušiuukas Antrasis, nieko nematyti lauke. Tikriausiai jo nesurasiu. Pasilaušiu sausų stiebelių, kurie styro iš po sniego, ir parnešiu broliukui pusryčiams. Kai grįš pasivaikščiojęs, skaniai sugrauš.“

Triušiuukas skina stiebus, jau turi visą glėbį. Žiūri, kiek toliau kyšo du didžiuliai pilki platūs lapai. Prišokavo prie jų, sukando ir traukia. Staiga iš po sniego pasigirdo balsas:

— Oi, skauda, skauda! Kas mane traukia už ausų?

Triušukas Pirmasis tik dabar pastebėjo, kad traukia už ausų savo brolių, kuris buvo visas sulindęs į baltą pusnį. Abu broliai ėmė kvatotis, kad net miškas aidėjo. Mat, juodu buvo Du Labai Linksmi Triušukai.

— Norėjau tau pusryčiams parnešti tavo paties ausis! — šaukė Triušukas Pirmasis, raičiodamasis po sniegą.

— Plyšiu iš juoko! — pritarė jam brolis.

Meduolis Meškiukui

Kartą Du Labai Linksmi Triušiukai vardo dienos proga sumanė iškepti Meškiukui meduolį.

— Bitės mums duos medaus,— pasakė Pirmasis.

— Malūnininkė pelėda duos miltų,— pasakė Antrasis.

Pirmiausia Triušiukai nubėgo į malūną. Buvo naktis. Vanduo suko malūno ratus, malūnas užė, vandenyje atspindėjo žvaigždės.

— Sveiki, draugužiai! — pasveikino pelėda svečius.

Pelėda gerai mato naktį. Gal todėl, kad jos akyse tarsi aukšinės žvakutės spindi žiburėliai?

Triušiukai malūnininkės akyse pamatė liepsneles.

— Dar ims pelėda ir užsidegs...— sušnabzdėjo Pirmasis ir papūtė jai į akis.

„Užgesinsiu žvakutę“...— pagalvojo Antrasis ir taip pat pūstelėjo.

Išsigandusi pelėda suplasnojo sparnais. Į orą pakilo miltų debesis. Per jį nieko nebuvo galima įžiūrėti.

Tuo tarpu ėmė švisti, auksinės žvakutės pelėdos akyse užgeso, miltai pamažu nusėdo. Žvalgosi pelėda aplink, varto akis, nes dieną labai blogai mato.

„Kur pasidėjo Triušiuikai? Tie du aplėpausiai, kur tupi kampe, tai juk balti seniai besmegeniai!“

Nulėpausis baigė pasaką. Valius paklausė:

— Kaip ten atsirado besmegeniai?

— Tai buvo ne besmegeniai, Valiau,— nusikvatojo Birutė,— o miltuoti Triušiuikai — Pirmasis ir Antrasis.

— Man labiausiai įdomu,— sušnabždėjo Sargis,— ar davė pelėda Triušiuikams miltų meduoliui?

— Ko nežinau, tai nežinau,— užbaigė pasakojimą Meškiukas.— Vardo dieną tikrai gavau labai skanų meduolį, bet nepaklausiau, iš kokių miltų buvo keptas.

Tetos Kriu - Kriu gėlės

Teta Kriu-Kriu savo darželyje turėjo gražių gėlių. Jomis labai didžiavosi, nes darželį gyrė visi praeiviai.

Bet vieną rytą teta pastebėjo, kad kažkas darželyje išmindė lysveles, skynė gėles.

— Tikriausiai buvo apsilankę Du Labai Linksmi Triušiukai. Reikės darželį aptverti.

Teta Kriu-Kriu atsinešė lentų, priskaldė statinių. Dabar Triušiukai nebeįlįs. Tiktai gaila, kad iš gatvės nebematyti gėlių, niekas dabar nepagirs tetos Kriu-Kriu darželio.

— Aš jau žinau, ką reikia padaryti! — sušuko paršiukas Rausvas Knysliukas. Atsinešė šepetuką, dažų ir ant naujų lentų pripiešė gėlių, dar net margesnių, negu darželyje.

Kitą rytą, kada vėjas pievose sklaidė rausvas miglas, prie tvoros atstriksėjo Du Labai Linksmi Triušiukai.

— Kokios puikios gėlės! — nusistebėjo. — Paskabykime.

Ir pamėgino, ar skanūs paršiuko nupiešti lapai ir žiedai.

O Rausvas Knysliukas nuo slenksčio sušuko:

— Skabykite, tiktai neišsilaužykite dantų!

Tik dabar Triušiukai pastebėjo, kad apsigavo, ėmė juoktis ir vartytis kūlio žolėje. Jie juk buvo Du Labai Linksmi Triušiukai ir puikiai suprato juokus.

Pokšt!

Vaikai miške pametė balionėlį. Jį rado Du Labai Linksmi Triušiukai.

— Koks puikus sviedinys! — nudžiugo Pirmasis.

— Pažaiskime su ežiu tinklinį! — pasakė Antrasis.

Tinkliniui reikia tinklo, o tinklą galima nupinti iš miško žolijų. Triušiukai pynė tinklą tris dienas ir tris naktis. Jiems padėjo voveraitės ir kiškučiai, net ir pats ežys. Kai tinklas buvo baigtas, jį pakabino tarp dviejų lazdynų.

Dabar reikia įrengti aikštelę. Triušiukai nuskabė žolę. Voveraitės pabarstė smėlio. Vargais negalais visi drauge atitempė pušies rąstą ir padarė žiūrovams tribūną. Darbas ir vėl truko tris dienas ir tris naktis.

Jau galima pradėti rungtynes. Žiūrovai susėdo ant rąsto, abipus tinklo sustojo sportininkai: vienoje pusėje Du Labai Linksmi Triušiukai, o kitoje — ežys.

Stojo visiška tyla, net sparvos liovėsi zysti, vėjas liovėsi šnarėjęs lazdynuose, drugeliai sutūpė ant gėlių, o rasa nedrįso nukristi nuo lapelio.

— Taukšt! — stuktelėjo į balionėlį Pirmasis Triušiuukas. Balionėlis pakilo į viršų, perskrido virš tinklo ir ėmė pamažu leistis ežiui ant sprando ir staiga — pokšt! Pataikė į spyglį ir sutrūko į smulkius gabalėlius.

Visi ėmė šaukti, ploti. Džiaugsmas buvo nematytas. Dar ilgai miške kalbėjo apie tą atsitikimą:

— Varžybos truko neilgai, tai tiesa, bet tokio pokštelėjimo čia dar niekas nebuvo girdėjęs.

Triušiuikai ir Baisusis Vilkas

Kartą Du Labai Linksmi Triušiuikai nubėgo į mišką pasivaikščioti. Šokinėjo po minkštas samanias, uostinėjo žoleles, skainiojo uogas. Saulėtoje aikštelėje. Triušiuikai sutiko ežį.

— Kokią aštrūs tavo spygliai...— nusistebėjo Pirmasis Triušiuikas.

Antrasis kyštelėjo nosį prie spyglių ir atšoko.

— Oi! — sušuko, — tu baisiai dygus.

Tuo metu Baisusis Vilkas išėjo medžioti. Užklydo ir į miško aikštelę. Žiūri — ežys su Dviem Labai Linksmis Triušiuikais. Tik apsilaižė pilkasis ir pagalvojo:

„Šiandien pietūs bus iš trijų patiekalų.“

Vilkas ėmė sėlinti tarp kadagių. Pirmieji išgirdo Linksmi Triušiuikai.

— Vilkas...— sušnabždėjo išsigandę.

Staiga ežys susisuko į kamuolėlį. Baisusis Vilkas šoko prie ežio, plačiai išsižiojo ir... klaikiai suriko:

— Ai-ai-ai!!!

O ką darė Du Labai Linksmi Triušiuikai? Juodu taip pat susisuko, kaip ir ežys.

Baisusis Vilkas pažvelgė į du nejudančius kamuolėlius, gulinčius žolėje, ir pagalvojo:

„O, dabar jau nebūsiu toks neatsargus, nejudinsiu tų kamuolėlių.“

Ir nubėgo į mišką.

Miestelis Labą Dieną

Ar jūs kada nors buvote miestelyje Labą Dieną? Tikriausiai nebuvote, nes į jį sunku pakliūti. Jis yra už miškų, už didelių upių.

Tame miestelyje gyvena labai linksmi žmonės. Jie visada šypsojosi, mėgo žalią žolę ir paukščių giesmes.

Kartą tą miestelį aplankė vienas keliautojas. Jis buvo vata užsikimšęs ausis, o ant nosies nešiojo tamsius akinius. Jį vadino Niurnekliu. Sustojęs miestelio turgavietėje, Niurneklis graužiai pravirko. Jį apspito žiopių minia.

— Ką jis čia daro? — stebėjosi visi.

O Niurneklis verkė ir skundėsi:

— Man liūdna, šalta, bloga... Baisiai nuobodžiauju...

Niekas jam nepatiko.

— Kodėl žolė juoda? — žliumbdamas paklausė jis. — Kodėl paukščiai tyli?

Iš rotušės išėjo Labą Dieną miestelio burmistras. Pasisveikino su atvykėliu:

— Labą dieną! Kas tau atsitiko?

— Labanaktis,— sumurmėjo keliautojas ir nusišluostė nosine akis.

— Labanaktis? — nusistebėjo burmistras.— Ar jau nori miego? Svečių kambaryje stovi lova, gali joje miegoti.

Niurneklis nuėjo į rotušę. Svečių kambaryje aklinau užtraukė langų užuolaidas, nusiėmė tamsius akinius, atsigulė į lovą ir užsnūdo. Burmistras patenkintas nusišypsojo. Pasišaukė pasiuntinį ir pašnibždom pasakė:

— Ištrauk Niurnekliui iš ausų vatą.

Kai pasiuntinys įvykdė paliepiamą, burmistras dar linksmiau nusišypsojo ir pašnibždėjo:

— Dabar paslėpk tamsius akinius, kurie guli prie lovos, ir padėk į jų vietą mano atsarginius — rausvus.

Niurneklis kietai miegojo ir negirdėjo tarno žingsnių.

Kai atsibudo, miestelyje aušo giedras rytas. Ant rotušės bokšto burkavo balandžiai. Linksma pienininkė skambino pilnais pieno buteliais ir su visais sveikinosi:

— Labą dieną!

Niurneklis greitai apsirengė, užsidėjo akinius ir nubėgo į turgų.

— Kokia graži žalia žolė! — sušuko jis linksmi ir suplojo delnais.— Kaip gražiai burkuoja balandžiai!

Turgavietėje stovėjo burmistras. Jis jau laukė savo svečio.

— Labą dieną! — pasisveikino su juo Niurneklis.

O burmistras jam širdingai paspaudė ranką ir taip linksmi nusišypojo, kad linksmiau nebeįmanoma.

Kas buvo užpuolęs kiškiuko Šokliuko dėdę

— Op! — užsoko ant lango kiškiukas Šokliukas.

— Sveikas, Meškiuk Nulėpausi! Sveiki, visi!

Pažvelgė į Sargį.

— Tu, Sargi, taip pat sveikas! Dabar ant tavęs jau visai nepykstu.

— Oho, bet kas gi atsitiko? — nusistebėjo visi.

— Vadinasi, netiesa, kad Sargis buvo užpuolęs tavo dėdę? — spėliodamas paklausė Nulėpausis.

— Netiesa! — atsakė Šokliukas.— Šarka priplepėjo, ir viskas!

— Tikriausiai ta pati šarka, kuri apkalbėjo Sąžiningą Lapiuką,— suurgė Sargis.

— Paklauskite, kaip buvo iš tikrųjų. Šiandien bėgiojau po mišką ir susitikau dėdę. Nebuvau jo matęs keletą mėnesių. „Dėde,— sakau,— labai užjaučiu, nes nukentėjai nuo Sargio.“ Dėdė nusistebėjo: „Sargis niekad manęs nebuvo užpuolęs. Kažkada netgi mane apgynė nuo lapės Gudruolės. Vieną dieną nuėjau

prie Eigulio trobelės pauostyti šviežių salotų, kurios ten auga. Pritūpiau už kadagio krūmo, žiūriu: į vištidę kasasi lapė Gudruolė. Šarka tupi netoliese medyje ir žiūri, ar neateina Sargis. Nesu labai drąsus, tas tiesa, bet negaliu žiūrėti, kaip lapė nebaudžiama smaugia vištas. Išlindau iš slėptuvės ir sušukau: „Nešdinkis, lapė!“ Gudruolė puolė ant manęs, peštelėjo už plaukų vieną kartą, kitą. Atsibudo Sargis, iššoko iš už tvoros. Lapė bėgt, Sargis — paskui ją. Šarka suplasnojo sparnais ir nuskrido į mišką čerkšdama: „Sargis apdraskė kiškį! Sargis apdraskė kiškį!“

Šokliukas baigė pasakojimą, o Sargis suurgė:

— Šarka gerai žinojo, kad vasarą medžioti kiškius draudžiama. Tikriausiai norėjo, kad plepalai pasiektų eigulį, ir kad jis mane nubaustų. Kaip gerai, Šokliuk, kad tavo mielas dėdė išaiškino visą tiesą.

Pabaiga

— Pailsėjau pas jus, o dabar jau metas atsisveikinti,— pasakė Meškiukas Nulėpausis vaikams.

— Betgi tu mums dar nepasekei visų pasakų,— nusiminė vaikai.

— Pasekiau jums visas pasakas, kurias tik prisiminiau. Tikriausiai mokėjau daugiau, bet ausytė nebuvo gerai nulėpusi... ir jos man išskrido iš galvos.

— Kur dabar važiuosi, Meškiuk?

— Gal grįšiu į žaislų parduotuvę. Ten pasiklausysiu naujų pasakų, išmoksiu jas atmintinai ir, kai vėl atvažiuosiu, jums paseksiu.

— Betgi tu negali grįžti į parduotuvę be skėčio. Kur dabar tas skėtis?

— Deja, labai toli. Kartą užėjo baisus lietus. Aš su skėčiu stovėjau po aukštu medžiu. Staiga kitame medyje pamačiau gandro lizdą. Jame šlapo gandriukai. Kadangi aš puikiai moku laiptoti į pačius aukščiausius medžius, tad šakomis užsiropščiau ligi lizdo ir virš gandriukų išskleidžiau skėtį. Taip ir pasiliko jis

tenai, dabar net neprisimenu, kokioje vietoje. Neberasčiau nei to medžio, nei lizdo.

— Skėtis buvo labai reikalingas gandriukams, todėl neliūdėk, kad jį praradai. Bet be skėčio tu negali grįžti į žaislų parduotuvę.

— Kodėl ne? Viską papasakosiu parduvejai, ir ji man dovanos.

Sušlamėjo sparnai, atskrido balandis ir atsitūpė ant šakos.

— Atnešiau Meškiukui Nulėpausiui laišką,— pasakė.

Meškiukas atplėšė voką ir garsiai perskaitė laišką:

Mylimas Meškiuk Nulėpausi!

Ar turi šiltą kampelį žiemai? Mes turime du kambarius su virtuve, prieškambarį ir vonią, iš viso dvidešimt šiltų kampelių. Tikrai šiltų, nes pas mus yra centrinis šildymas. Mes Tavęs, Meškiuk, neskriausime. Aš lankau mokyklą, man 9 metai, jau esu didelis. O mano broliukai ir sesutė labai myli meškiukus, ir Tavęs taip pat neskriaus. Vytukas — šešerių metų, Palmutė — ketverių metų, o Valius — vienerių metų ir trijų mėnesių. Tu su juo miegosi vienoje lovytėje. O žiemą, kai eisime važinėti rogutėmis, Tu, Meškiuk, apsiliksi Valiaus paltuką, nes Valius turi du paltukus, o jeigu jis Tau bus per mažas, tai apsiliksi Vytuko megztuką ir apsiausi jo batukais, nes Vytukas yra vyresnis.

Mielas Meškiuk, pas mus Tavęs tikrai niekas neskriaus. Prašome Tave, būtinai atvažiuok pas mus, jau nuo šiandien pradėsime Tavęs laukti! Mielas Meškiuk, pas mus alkanas nebūsi, nes mamytė skaniai verda ir vis prašo, kad mes valgytume. Mamytė saldainių mums irgi nuperka. Jeigu Tu, Meškiuk, mėgsti saldainius, tai mes juos Tau atidavinėsime. O medaus

turime du stiklainius — paliksime ir Tau, Meškiuk. Tiktai prašome Tave, būtinai pas mus atvažiuok.

Visi Tave bučiuojame — Juliukas, Vytukas, Palmutė ir Valius.

Nulėpaušis gražiai sulankstė laišką, įdėjo į voką ir sušuko:

— Asiliuk Filipanai, važiuojam! Pirmiausia aplankysime Juliuką, jo brolius ir seserį.

Asiliukas išikinkė į daržininko vežimėlį, Meškiukas užsoko ant pasostės, šalia atsisėdo ištikimasis Juokdarys Bimbambomas.

Ratai pajudėjo,
Ašys cypia, groja.—
Pro vartus į kelią
Meškis išvažiuoja.

Braidžioja po pelkę
Gandras ilgakojis,
Kleketuoja garsiai:
— Ei, geros kelionės!

Vakarop keliautojai privažiavo miestelį. Ten, ant apvalaus stulpo, kabojo skelbimas:

ŠIANDIEN, PATEKĖJUS MĖNULIUI,
PALAPINĖJE ĮVYKS
DIDELIO CIRKO VAIDINIMAS

— Nulėpausi, tai juk mano cirkas! Aš jame dainavau daineles! — sušuko Juokdarys Bimbambomas ir nušoko nuo pasostės. Palietė ranka skelbimą, pažvelgė į Meškiuką Nulėpausį, atsiduso ir pasakė:

— Reikės mudviem skirtis, Meškiuk... Gal neilgam. Aš grįšiu į cirką, vėl dainuosiu, skambinsiu gitara, vėl klausysiuos katučių...

Meškiukas taip pat atsiduso:

— Suprantu tave, mielas drauguži. Tu visada paslapčiomis ilgėjaisi cirko arenos. Linkiu tau tokių skambių katučių, kad nuo jų net siūbuotų palapinės brezentas. O dabar skubėk, jau vakaras, greitai prasidės vaidinimas. Iki pasimatymo, Juokdariuk!

Nuvažiavo Nulėpausis
Per laukų platybę,
Mums prie židinio pasekęs
Pasakų daugybę.

Vieną seną, kitą naują
Ir visai neilgą.
Vežimuko ratai darda,
Žvaigždės mirga žvilga.

Prunkščia Asiliukas
Ir smagiai risnoja.
Vėjas tuopoj ošia,
Liepas palinguoja.

Krinta medžių lapai,
Merkiasi žvaigždėlės.
Linkim, Nulėpasi,
Tau laimingo kelio!

TURINYS

Meškiukas Nulėpausis ieško šilto kampelio	4
Pirmoji Meškiuko Nulėpausio pasaka	8
Juokdario Bimbambomo dainelė	12
Gluosniai	16
Apie gerą sūnelį	19
Varna, kiškučiai ir šaltis	23
Balerina ir kaminkrėtys	26
Apie Sąžiningą Lapiuką	29
Baltas oželis	32
Apie piktą žaltį	34
Robotas	37
Kelionė į žvaigždes	40
Mėnulio blynai su varške	43
Neoninis kiškutis	45
Juokdario Bimbambomo pasakojimas	48
Pasaka apie Rausvą Knysliuką	50
Linksma asiliuko Filipano pasaka	53
Besmegenis ir tvoros mietas	56
Kartais laukimas irgi užsiėmimas	58
Pirma balandžio	60
Kodėl gandro ilgos kojos	62
Kodėl gegutė neturi lizdo	65
Paprastas sumanymas	67
Apie liūtą, kuris norėjo būti pelyte	68
Beždžionėlė ir krokodilas	71
Vaivorykštė ir gaidžio uodega	74
Pasaka apie savaitės dienas	76
Kaip „Nykštukai“ sutaisė sūpynes	78
Raudonas ledinukas	80

Saulėtą popietę	83
Du Labai Linksmi Triušukai	86
Meduolis Meškiukui	88
Tetos Kriu-Kriu gėlės	91
Pokšt!	92
Triušukai ir Balsusis Vilkas	94
Miestelis Labą Dieną	95
Kas buvo užpuolęs kiškiuko Šokliuko dėdę	98
Pabaiga	101

IKIMOKYKLINIAM AMŽIUI

Чеслав Янчарский

СКАЗКИ МИШКИ УШАСТИКА

На литовском языке

Redaktorius A. Antanavičius

Techn. redaktorius J. Dargis

Korektorė A. Tarasevičienė

Pasirašyta spaudai 1970.V.8. Leidinio Nr. 6136. Tiražas
30 000 egz. Popierius 70×90¹/₁₆ — 3,375 pop. l. = 7,89 sp. l.; 6,3
leid. l. Spaude K. Poželos spaustuvė Kaune, Gedimino 10.
Užsak. Nr. 1712.

Kaina 55 kp

7—6—1

227-70 V

V.U (Lenkų)

Ja 319